
Twee miljoen

Extra geld voor
'onderwijsknelpunten' | **p.5** |

Nek aan nek

Promovendi moeten
Coverprijzen delen | **p.10** |

Veganistische petitie

'Te weinig plantaardig eten
op campus' | **p.26** |

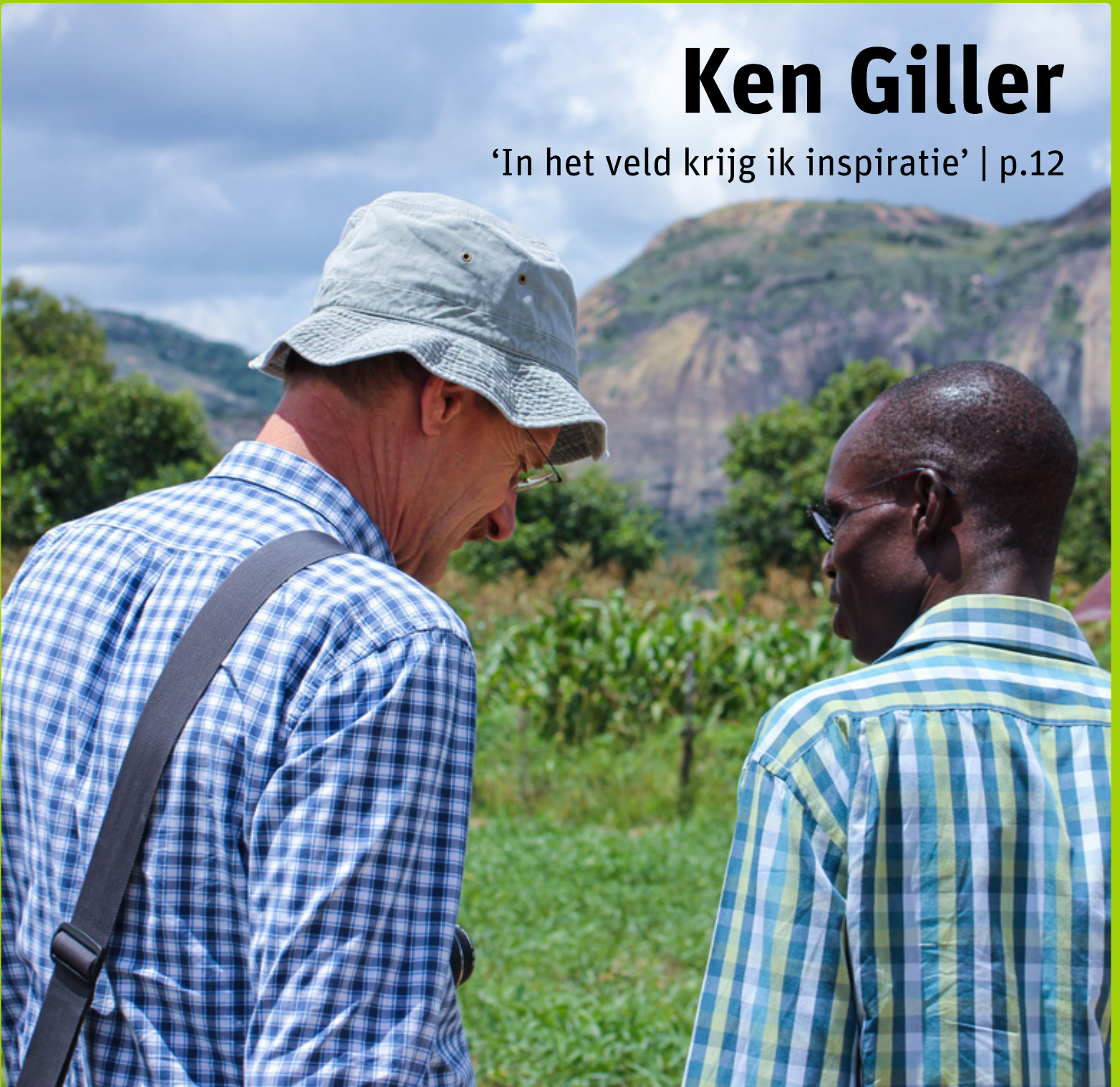
RESOURCE ^[NL]

Voor iedereen van Wageningen University & Research

nr. 10 – 11 januari 2018 – 12e jaargang

Ken Giller

'In het veld krijg ik inspiratie' | **p.12**

NIEUWJAARSDUIK

Tien studenten doken op nieuwjaarsdag traditiegetrouw de Rijn in vanaf het strandje bij de Wolfswaard in Wageningen. De groep was aanzienlijk kleiner dan in voorgaande jaren. De initiatiefnemers hadden er bewust voor gekozen het dit jaar wat kleinschaliger aan te pakken. Ze hadden vooraf geen ruchtbaarheid aan de duik gegeven, omdat ze het de afgelopen jaren te druk vonden. TL, foto Guy Ackermans

>> INHOUD

nr. 10 – 12e jaargang

>> **16**

GUYS KEUZE

Nieuwe serie: terugkijken met fotograaf Ackermans

>> **18**

NATUURKLANKEN

WUR-onderzoeker ontwerpt geluid bij film over Veluwe

>> **25**

STUDENTENATELIER

Landschapsarchitecten in spe beginnen bureautje

EN VERDER

- 4 De Vos is meest geciteerde Wageningen
- 6 Verkiezing Teacher of the Year
- 7 Nieuwe eisen voor varkensstallen
- 8 Testerink wil zouttolerantie snappen
- 9 'Dapper dat AH duurzaamheid belooft'
- 20 Stop met presenteren!
- 24 Een paard in de Hoogstraat
- 26 Nieuwe kamers aan Marijkeweg
- 27 Ondertussen in Rusland

BREXIT-TOPPERS

Heeft de aanstaande Brexit gevolgen voor de Nederlandse universiteiten? Jazeker, stelde de Britse schrijver Simon Kuper onlangs in het Financieele Dagblad. De Brexit leidt mogelijk tot een exodus van internationale docenten en studenten uit Engeland. Nederland is volgens Kuper kandidaat nummer één om wetenschappelijke toppers die nu nog in Londen, Oxford en Cambridge zitten, binnen te halen. We hebben al een Britse kennisvluchteling in Wageningen: Ken Giller. Hij had hier niet gezeten als de Britse regering twintig jaar geleden in landbouwonderzoek had geïnvesteerd en als Mugabe niet alle buitenlandse wetenschappers uit Zimbabwe had gezet, legt hij uit in deze *Resource* (zie pagina 12). Eric Smaling zat met hem in een kroeg in Benin en bracht hem op het idee om in Wageningen te solliciteren. We praten aan WUR momenteel veel over aantallen en kwantiteit, vanwege de groei van de universiteit. Maar de internationale competitie om talent en kennis wordt vermoedelijk alleen maar groter en we willen wel de beste landbouwuniversiteit van de wereld blijven. Brexit opent kansen om kwaliteit binnen te halen. WUR werkt al aan een lijstje met mogelijke nieuwe kennisvluchtelingen uit Engeland.

Albert Sikkema

>> Verdien jij een tegel in de Wageningse Walk of Fame? | p.22

DE VOS MEEST GECITEERDE WAGENINGER

Willem de Vos is de meest geciteerde Wageningse onderzoeker van de afgelopen jaren, gevolgd door Pedro Crous en Lourens Poorter. Dat blijkt uit een analyse van de bibliotheek van WUR.

De bibliotheek telde tussen 2006 en 2016 het aantal publicaties van WUR-onderzoekers die behoren tot de 1 procent meest geciteerde artikelen in hun vakgebied. In die tien jaar schreef Willem de Vos, hoogleraar Microbiologie, 49 highly cited artikelen. Pedro Crous, bijzonder hoogleraar Fytopathologie en directeur van het KNAW-instituut voor schimmelcultures, kwam uit op 38 veel geciteerde artikelen. Daarna volgt boscoloog Lourens Poorter, die met 25 toppublicaties aquatisch ecooloog Marten Scheffer net achter zich laat.

Deze ranglijst is een vervolg op de citatielijst van Clarivate Analytics van eind vorig jaar. Die lijst, die de meest geciteerde onderzoekers per vakgebied telde, selecteerde negen Wageningse onderzoekers, onder wie Marcel Dicke, Ken Giller en Bart Thomma. Informatiespecialist Ellen Fest miste enkele Wageningse onderzoekers in de lijst, waaronder De Vos, en maakte op basis van de WUR-onderzoekdatabase een eigen lijst. Deze nieuwe lijst zet de citatiescore van Wageningse onderzoekers niet af tegen hun vakgenoten op andere universiteiten, maar geeft een overzicht van WUR-onderzoekers.

De Vos schreef van alle Wageningers de meeste highly cited papers, maar blijkbaar behoort hij qua toppublicaties niet tot de wereld-

TOP 16	Onderzoeker	Leerstoel	Aantal "highly cited papers" 2006-2016
1	Willem de Vos	Microbiologie	49
2	Pedro Crous	Laboratorium voor Fytopathologie	38
3	Lourens Poorter	Boscologie en Bosbeheer	25
4	Marten Scheffer	Aquatische Ecologie en Waterkwaliteitsbeheer	24
5	Marianne Geleijnse	Humane Voeding	21
6	Erwin Zoetendal	Microbiologie	19
7	Bart Thomma	Laboratorium voor Fytopathologie	16
8-9	Harro Bouwmeester	Laboratorium voor Plantenfysiologie*	15
8-9	Daan Kromhout	Humane Voeding**	15
10-12	Bart Koelmans	Aquatische Ecologie en Waterkwaliteitsbeheer	14
10-12	Egbert van Nes	Aquatische Ecologie en Waterkwaliteitsbeheer	14
10-12	Wim van der Putten	Laboratorium voor Nematologie	14
13-16	Ken Giller	Plantaardige Productiesystemen	13
13-16	David Kleijn	Plantenecologie en Natuurbeheer	13
13-16	Frans Bongers	Boscologie en Bosbeheer	13
13-16	John Van Der Oost	Microbiologie	13

* Was t/m 2016 hoogleraar bij het Laboratorium voor Plantenfysiologie

** Was t/m 2015 hoogleraar bij Humane Voeding

Bekijk de Top 100
op resource-online.nl

top in het zeer competitieve medische domein. Daarentegen publiceren Dicke en Giller minder toppublicaties in het landbouwdomein, maar scoren ze hoog ten opzichte van hun internationale collega's.

Lourens Poorter en Marianne Geleijnse, beiden vrij recent benoemd tot persoonlijk hoogleraar, behoren tot de rising stars op publicatiegebied. Beiden scoren veel highly cited papers in de laatste drie jaar.

Ook deze lijst heeft beperkingen, relateert opsteller Ellen Fest. Zo komen in deze lijst

geen recent benoemde onderzoekers voor die op hun vorige universiteit veel toppublicaties hebben gerealiseerd, zoals Vincenzo Fogliano. Ook kunnen gepensioneerde onderzoekers, zoals voedingsonderzoeker Peter Hollman, buiten de boot vallen, terwijl pas vertrokken hoogleraren als Harro Bouwmeester en Daan Kromhout weer wel in de lijst staan. De aantallen in deze lijst kunnen afwijken van het aantal highly cited papers in het Web of Science, zegt Fest, dat komt door kleine verschillen in de methodologie. **AS**

FOTO: SVEN MENSCH

HAAGS VRAGENUURTJE

'Wageningen moet ook aanwezig zijn'. Zo klonk daags voor kerst de wens van EU-landbouwcommissaris Phil Hogan. Hij opende dinsdag het nieuwe LTO-gebouw in Den Haag. En dus togen Martin Scholten, algemeen directeur van de Animal Sciences Group, en vier studenten naar Den Haag, voor een 'Citizen Dialogue' met Hogan, minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, boeren en beleidsmakers. Zij konden vragen stellen over het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid dat de landen van de Europese Unie samen opgesteld hebben. Op de Wageningse campus zaten tegelijkertijd zes andere studenten de livestream te volgen van de dialoog (foto). Zij konden via Whatsapp vragen stellen aan de Eurocommissaris en de minister. **AS**

MEER GELD VOOR ONDERWIJS

De Student Staf Council is akkoord gegaan met de begroting 2018 van de universiteit. De raad van bestuur trekt 2 miljoen extra uit om onderwijsknelpunten te verminderen.

De raad van bestuur had de uitgaven van de leerstoelgroepen voor 2018 al met 2 procent verhoogd, om zo de toename van de Rijksbijdrage van het onderwijsministerie aan het onderwijsveld door te spe-

len. Maar de medezeggenschapsraad van de universiteit vond dat onvoldoende. De Student Staf Council, die instemmingsrecht heeft bij de begroting, vroeg en kreeg 25.000 euro extra per leerstoelgroep. Dat komt neer op zo'n twee miljoen euro extra.

De medezeggenschapsraad wil ook weten hoe de leerstoelgroepen dit extra geld gaan besteden. Vorig jaar stelde de Student Staf Council dezelfde vraag. De leerstoelgroepen

krijgen extra geld maar trekken nauwelijks extra personeel aan. Een commissie onder leiding van oud-onderwijsdirecteur Tiny van Boekel zocht dat uit en constateerde in november dat de personele opvang van de groei sterk verschilt per leerstoelgroep en dat de werkdruk is toegenomen. In oktober 2018 wil de Student Staf Council een vervolgonderzoek naar de besteding van het onderwijsgeld, ditmaal met cijfers. **AS**

COLUMN|VINCENT

Pronkstuk

'De Fries-Hollandse koe!' Allemaal hadden we wel iets aan te merken op de voorselectie voor de verkiezing tot 'Pronkstuk van Nederland', opgesteld door de nationale televisie. Maar dat ik er een runderras aan wilde toevoegen, konden mijn thuishuisvrienden niet begrijpen.

Ik probeerde het nog uit te leggen. Dat de Nederlandse landbouw erkenning verdient voor zijn expertise, onder andere op het – soms bekritiseerde – vlak van melkveehouderij. Dat het inmiddels zeldzaam geworden Fries-Hollandse ras een belangrijk rol heeft gespeeld in de professionalisering van die melkveehouderij, en dat zijn hoogproductieve erfgenaam, de Holstein-Friesian, nu de wereld domineert. Ook dat Nederland in die ontwikkelingen heus niet altijd een leidende rol had, maar wel telkens terugkwam als innovatief zuivellandje. En dat juist daarom het Fries-Hollands als pronkstuk zoveel meer zou vertegenwoordigen dan bijvoorbeeld het dubbel genomineerde Delfts blauw. Maar het werd allemaal afgedaan als Wageningse praat.

Kennelijk bestaat er dus een 'Wageningse bril'. In dat geval kan er ook wel een Wageningse selectie opgesteld worden, bedacht ik me. Pronkstukken van WUR. Met het 100-jarig bestaan van WUR in aantocht, zullen zulke lijstjes er sowieso wel aan zitten te komen. Daarom bij deze alvast wat suggesties: het Gemeenschappelijke Europese Landbouwbeleid van eredoctoraathouder Sicco Mansholt, het CELOS bosbouwsysteem uit de jaren zeventig en Crispr-Cas9 omwille van Microbiologiebijdrage aan de techniek. Want een pronkstuk mag best discussie oproepen, in de vergetelheid zijn geraakt of een gedeelde prestatie zijn. Dat kan immers net het verschil maken. Tussen een iconisch runderras en goedkoop zestiende-eeuws imitatieporselein bijvoorbeeld. **B**

Vincent Oostvogels (22) zoekt in zijn twee masteropleidingen Forest and Nature Conservation en Animal Sciences het kwetsbare raakvlak op tussen natuurbeheer en voedselproductie.

kort

>> HOGE BRITSE ONDERSCHIEDING

Louise Vet

De British Ecological Society heeft de hoogste onderscheiding uitgereikt aan Louise Vet, buitengewoon hoogleraar Evolutionaire ecologie bij WUR. Volgens de Society heeft Vet uitzonderlijke prestaties geleverd bij het ontwikkelen en uitdragen van ecologische kennis en oplossingen op internationaal niveau. Ze heeft niet alleen veel bijgedragen aan de wetenschap, maar ook aan de maatschappij. Vet, tevens directeur van het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW), ontving haar prijs medio december tijdens de bijeenkomst 'Ecology Across Borders' in Gent. Daar kwamen 1500 ecologen uit zestig verschillende landen samen. Ze is de tweede Nederlander die dit erelidmaatschap van de Society ontvangt. De Leidse dierecoloog Kees Bakker ging haar voor. **AS**

>> TENURE TRACK 2.0

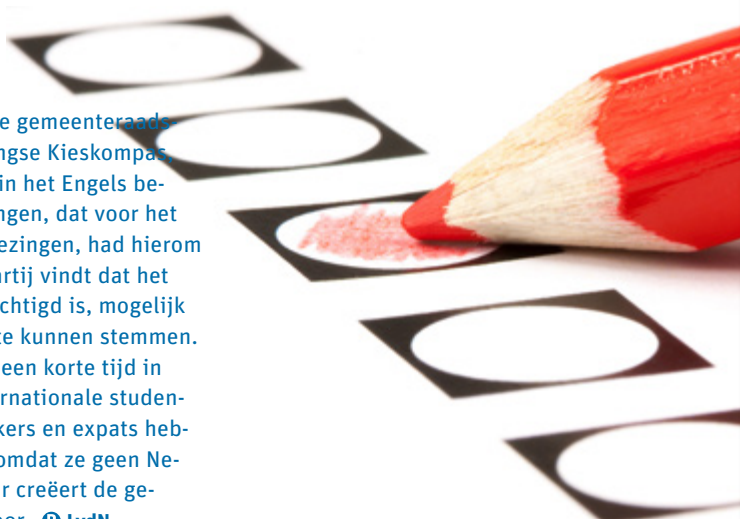
Meer ruimte in loopbaan

De centrale medezeggenschapsraad gaat akkoord met het plan van de universiteit om tenure track flexibeler te maken. De raad van bestuur wil het loopbaanbeleid verruimen, zodat niet iedereen persoonlijk hoogleraar hoeft te worden en zodat medewerkers die veel onderwijs geven ook carrière kunnen maken. Voor hen komt er een 'carrièrepad' waarbij ze waarschijnlijk zo'n 20 procent van hun tijd aan onderzoek besteden en 80 procent aan onderwijs. In december schreef de WUR Council in te stemmen met het plan voor Tenure Track 2.0. Wel heeft de raad twee eisen waaraan de raad van bestuur tegemoet moet komen. Zo moet duidelijk en helder gecommuniceerd worden naar de tenure-trackers wat er voor hen gaat veranderen. Zo wordt voorkomen dat er onduidelijkheid of misvattingen ontstaan over de aanpassing. **LvdN**

>> VERKIEZINGEN

Kieskompas

In aanloop naar de komende gemeenteraadsverkiezingen is het Wageningse Kieskompas, een digitale stemhulp, ook in het Engels beschikbaar. Connect Wageningen, dat voor het eerst meedoet aan de verkiezingen, had hierom gevraagd. Deze politieke partij vindt dat het voor iedereen die stemgerechtigd is, mogelijk moet zijn goed voorbereid te kunnen stemmen. Zelfs wanneer je maar voor een korte tijd in Wageningen woont. De internationale studenten, promovendi, medewerkers en expats hebben die mogelijkheid niet, omdat ze geen Nederlands kunnen lezen. Daar creëert de gemeente nu een oplossing voor. **LvdN**

VERKIEZING BESTE DOCENT WEER VAN START

De jaarlijkse verkiezing van de beste docent van Wageningen University barst weer los. Jury-voorzitter Corneliën Smit gaat op zoek naar docenten die het altijd voor elkaar krijgen iedere student te interesseren voor hun vak.

Van 10 januari tot 19 januari kunnen studenten die langer dan een jaar in Wageningen studeren weer stemmen op hun favoriete docent. De studentenjury, bestaande uit vijf studenten van verschillende studierichtingen, gaat vervolgens uitgebreid in gesprek met de vijftien docenten die de meeste stemmen weten te trekken. Op basis van die gesprekken stelt de jury een shortlist samen van de vijf beste docenten. Een van hen wint de Teacher of the Year Award, die eind april uitgereikt wordt.

Bachelorstudent Internationale Ontwikkelingsstudies Corneliën Smit is dit jaar voorzitter van de jury. De jury heeft nog niet vast-

gesteld waar ze dit jaar op focussen, vertelt Smit. 'Zelf vind ik het belangrijk dat de docent iedere student moet kunnen interesseren voor zijn of haar vak. Twee huisgenootjes van mij studeren Levensmiddelentechnologie en volgden laatst een vak bij Jessica Duncan, die vorig jaar de Teacher of the Year Award won. Ze verwachtten er niet veel van, ze zijn natuurlijk het abstracte van hun eigen opleiding gewend, maar ze kwamen laaiend enthousiast terug. Dat vind ik knap.'

De jury werkt dit jaar niet met een gestandaardiseerde vragenlijst, maar met een stuk of vijf à zes thema's waarover de docenten vrijuit kunnen praten. 'Op deze manier hopen we dat er een casual gesprek ontstaat waarbij we de docent écht leren kennen.' Welke thema's centraal staan, weet Smit nog niet, maar 'te denken valt aan onderwerpen als digitalisering in het onderwijs en de koppeling van de lesstof

FOTO: GUY ACKERMANS

De jury van de Teacher of the Year Award bestaat dit jaar uit Athul Sundaresan, Lisanne Kruijswijk, Lara van Veen, Corneliën Smit en Tom Ogwenon (van links naar rechts).

aan de dagelijkse praktijk'.

De Teacher of the Year Award wordt jaarlijks uitgereikt door het University Fund Wageningen als inspiratiebron en blijk van erken-

ning voor docenten. Studenten kunnen hun stem laten gelden door drie docenten te selecteren uit een lijst van 250. Ze ontvangen hierover een e-mail. **LvdN**

'INCLUSIEVE HANDEL WORDT DE NORM'

De wereldhandel wordt langzaam maar zeker duurzamer en inclusiever. Nederlandse bedrijven moeten hierbij voorop blijven lopen door samenwerking met ngo's en onderzoekers. Dat stelt Gonne Beekman tijdens het Agrodebat dat op donderdag 11 januari in Rotterdam plaatsvindt.

Het Agrodebat, georganiseerd door Wageningen Economic Research, gaat over de ontwikkelingen in de internationale handel en hoe de Nederlandse agrosector daarop moet inspelen. Beekman is ontwikkelings-econoom en onderzocht de afgelopen jaren de effecten van ontwikkelingsprojecten en handelsafspraken voor tropische gewassen.

Steeds vaker investeren multinationals in boerengemeenschappen in ontwikkelingslanden om de voedselproductie te verbeteren, natuur te beschermen of boereninkomens te verhogen. Deze inclusieve handel is vaak een samenspel tussen actiegroepen die duurzaamheidsdoelen nastreven en bedrijven die hun grondstoffen willen veiligstellen. Ze verpakken hun afspraken in keur-

merken als Fair Trade. Nederland loopt voorop in dit businessmodel, zegt Beekman. Ze voorziet dat meer bedrijven in deze inclusieve handel gaan investeren om lokale producten voor nichemarkten te kunnen leveren.

Als voorbeeld noemt ze de samenwerking tussen het Initiatief Duurzame Handel (IDH) en een groot oliepalmbedrijf in Liberia om de palmolieproductie te combineren met natuurbehoud. 'Zij zoeken naar mogelijkheden om beide doelen te halen en betrekken de lokale gemeenschap daarbij. Wij moeten dit soort samenwerkingsverbanden onderzoeken en nagaan welke aanpak werkt.'

Ze ziet ook steeds vaker samenwerking tussen internationale bedrijven en lokale gemeenschappen voor de productie van bier en sterke drank, waarbij de lokale boeren het benodigde graan of suiker leveren. 'Het is een trend die zal groeien. Er is ook kritiek op. De reikwijdte van zo'n afspraak tussen bedrijf en lokale gemeenschap is vaak beperkt, net als de extra inkomsten voor de

Ontwikkelingseconoom Gonne Beekman.

boeren. Bij WUR hebben we verstand van tropische gewassen en voedselketens, dus wij zijn een logische partner voor ngo's en bedrijven om deze inclusieve handel een stap verder te helpen.'

Beekman is een van de jonge onderzoekers van Wageningen Economic Research die een presentatie geeft tijdens het Agrodebat. **AS**

NIEUWE EISEN VOOR VARKENSSTALLEN

De NVWA gaat bij inspectie van varkensstallen voortaan letten op specifieke controlepunten. Samen met Wageningse onderzoekers zijn vijf kenmerken opgesteld voor een gezond leefklimaat voor varkens.

In de wet staat over dierenwelzijn dat het stalklimaat niet schadelijk mag zijn voor de dieren. Deze abstracte 'open norm' creëert onduidelijkheid, vertelt Herman Vermeer, onderzoeker Dierenwelzijn Wageningen Livestock Research. 'Varkenshouders mogen zelf bepalen hoe zij deze norm bereiken, maar weten niet precies waar ze aan moeten voldoen. Bovendien weten toezichthouders ook niet waar ze op moeten controleren.'

Vermeer en zijn collega's hebben vijf kenmerken op een rij gezet die helpen bepalen of het stalklimaat schadelijk is voor de dieren. Zo worden de concentraties van koolstofdioxide en ammoniak in de lucht gemeten. Dat kan namelijk leiden tot longproblemen. Verder wordt gekeken hoe rood de

ogen van de dieren zijn en hoe vaak ze elkaars oren en staart bijten. Als laatste wordt ook de bevulling van de dieren en hun hok beoordeeld tijdens een controlebezoek. 'Als de varkens het te warm hebben, zoeken ze verkoeling. Als er geen modder is, gaan ze in hun mest en urine te liggen.'

Deze kenmerken zijn slechts een selectie uit een langere reeks van indicatoren voor dierenwelzijn. Vermeer: 'Hiermee bieden we de NVWA handvatten om probleembedrijven te signaleren. Nader onderzoek moet dan uitwijzen in hoeverre er ook sprake is van een overtreding van de wettelijke norm. Want deze blijft onveranderd.' Vermeer denkt dat ook veehouders er hun voordeel mee kunnen doen. 'Soms is een varkenshouder zich er niet van bewust dat het klimaat in de stal niet goed is. Deze kenmerken kun je goed meten en vervolgens vergelijken met de gegevens van andere bedrijven. Zo wordt een varkenshouder ook gemotiveerd zaken aan te passen.' Bovendien is een goed stalklimaat niet alleen belangrijk voor het wel-

FOTO: SHUTTERSTOCK

zijn en gezondheid van de dieren, maar ook voor de gezondheid van iedereen die in de stallen werkt.

Een beperking van het onderzoek is, volgens Vermeer, dat de bedrijfsinspecties voor de studie met name bij lagere temperaturen plaats hebben gevonden. 'Op koudere dagen wordt minder geventileerd, waardoor de luchtkwaliteit in de stal in de winter gemiddeld slechter is. In de zomer spelen andere problemen zoals hittestress een sterkere rol. Het zou goed zijn

om te checken of de gevonden indicatoren ook seizoensafhankelijk zijn.'

De NVWA is deze maand gestart om bedrijven te controleren op deze punten. 'Ik ben benieuwd hoe het uitpakt. Het is voor de inspecteurs ook nieuw. Over een tijdje kunnen ze pas zien of het werkt. Wellicht is het mogelijk om soortgelijke kenmerken op te stellen voor andere diersoorten, waarvoor nog steeds een open norm geldt.' **TL**

OP HET GRAS

Het was blijkbaar lekker warm in augustus 1982. De fotograaf van het Wagenings Hogeschoolblad, een van de voorgangers van *Resource*, trof deze mensen aan in het arboretum op de Wageningse berg. Daar waren ze volgens zijn bijschrift achterop de foto aan het studeren. Ken jij of ben jij een van deze mensen? We willen heel graag het verhaal achter deze foto horen! Loop in Atlas even de redactie van *Resource* op of mail naar edwin.vanlaar@wur.nl. WUR viert dit jaar haar honderdste verjaardag. *Resource* loopt op de festiviteiten vooruit door bijzondere foto's uit het archief te halen.

**Bekijk de fotoserie
'100 jaar... samen werken'
op resource-online.nl**

FOTO: WILLEM JAN DE ZWART

TESTERINK WIL ZOULTOLERANTIE SNAPPEN

De nieuwe hoogleraar Plantenfysiologie, Christa Testerink, wisselde eind 2017 stuivertje met haar voorganger Harro Bouwmeester. Ze neemt drie promovendi en een ERC-grant van 2 miljoen euro mee uit Amsterdam. Daarmee hoopt ze het geheim van zouttolerantie te vinden.

Christa Testerink kent haar voorganger in Wageningen erg goed. Harro Bouwmeester vertrok namelijk in februari 2017 naar de Universiteit van Amsterdam, waar Testerink hoogleraar Plantencelbiologie was. Net na Bouwmeesters move naar Amsterdam maakt zij de omgekeerde weg. 'Amsterdam was ook een prachtige plek, maar hier in Wageningen heb ik veel meer mogelijkheden', zegt ze op haar nieuwe werk-kamer in Radix.

Ze kijkt uit naar de samenwerking met de huidige staf van Plantenfysiologie. Naast de drie promovendi die meekomen uit Amsterdam, kan ze komend jaar ook nog twee post-docs en drie aio's aannemen. Daar is financieel ruimte voor omdat Testerink een jaar geleden de prestigieuze Consolidator Grant van de European Research Council (ERC) binnenhaalde. Maar net zo belangrijk vindt ze de inbedding in Wageningen. 'Ik werkte al veel samen met mensen als Ben Scheres en Eric Schranz en kende veel Wageningse plantenwetenschappers van het onderzoeksprogramma *Learning from Nature*. Ik zie veel nieuwe opties om samen te werken. Ik voel me heel welkom hier'.

Testerink is gespecialiseerd in zouttolerantie van planten. 'In verzilte bodems hebben

Christa Testerink is blij met haar aanstelling in Wageningen. 'Ik zie veel nieuwe opties om samen te werken.'

planten problemen om water op te nemen, en het natrium in het zout is toxisch voor de plant', legt ze uit. 'Plantenwortels hebben het vermogen om zich aan te passen aan verzilting; ze groeien bijvoorbeeld weg van de plekken met veel zout in de bodem en passen de architectuur van de wortels aan. Ook hebben de plantenwortels mechanismen om natrium buiten de plantencel te brengen. De ene plant is daar beter in dan de andere. Ik wil het mechanisme kennen waarmee de plant dit aanstuurt.' Voor die vraag kreeg ze 2 miljoen euro van de EU.

Ze doet vrijwel al haar onderzoek met de zandraket, ofwel de modelplant *Arabidopsis thaliana*, waarvan heel veel genetische processen bekend zijn. Testerink gaat in Wageningen haar fysiologisch onderzoek uitbreiden met zoutminnende plantensoorten, maar verheugt zich ook op het onderzoek aan tomaten- en aardappelwortels. 'De grote vraag is: hoe neemt de plant het zout waar in de bodem? Die vraag ligt er al vijftig jaar, maar is nog niet beantwoord.' Testerink durft grote vragen te stellen en heeft de ambitie om het antwoord te vinden met haar nieuwe groep in Wageningen. **AS**

ONDERZOEKSGELD VOOR NIEUWE ANTIBIOTICA

NWO steekt 7 miljoen euro in de ontwikkeling van nieuwe betaalbare antibiotica en alternatieven voor antibiotica. Acht onderzoeksprojecten hebben geld gekregen, waaronder het project van Marnix Medema. Hij gaat op zoek naar nieuwe antibiotica in de bodem.

In totaal gaan bijna vijftig wetenschappers en twintig bedrijven werken aan de ontwikkeling van nieuwe antibiotica. De behoefte aan nieuwe middelen is groot, omdat de antibioticaresistentie in de wereld toeneemt. Reden voor NWO een samenwerkingsprogramma te

starten dat de benutting van onderzoek naar antibiotica in de Nederlandse gezondheidszorg kan verbeteren.

Marnix Medema, onderzoeker bij Bio-informatica in Wageningen, gaat op zoek naar lipopeptiden die geproduceerd worden door bodembacteriën. Deze moleculen hebben namelijk een sterke antibacteriële werking. Voorbeelden zijn de middelen daptomycine en polymyxine. Met behulp van metabole analyse, genoomanalyse en bio-informatica gaat Medema op zoek naar familieleden van deze moleculen die kunnen dienen als antibiotica.

Medema werkt samen met de

Leidse microbioloog Gilles van Wezel en de Utrechtse chemicus Nathaniel Martin. Ze krijgen 750.000 euro van NWO, terwijl deelnemende bedrijven een kwart miljoen bijdragen. 'We gaan duizenden bacteriële stammen screenen om de natuurlijke diversiteit van lipopeptiden zo volledig mogelijk in kaart te brengen', zegt Medema. 'Vervolgens gaan we deze diversiteit verder uitbreiden met synthetische biologie en chemische synthese.'

In een ander project gaan onderzoekers kijken hoe je menselijke afweercellen kunt 'resetten' als die door resistente bacteriën zijn

aangetast. Ook wil een groep wetenschappers eiwitten vinden die resistente bacteriën vatbaar moeten maken voor antibiotica die tot nu toe alleen werkten bij andere bacteriegroepen. In andere goedgekeurde projecten gaan onderzoekers en bedrijven veelbelovende stoffen doorontwikkelen die effectief lijken tegen resistente micro-organismen.

NWO investeert 2 miljoen euro in het programma, het ministerie van Volksgezondheid bijna 5 miljoen. Industriële partners dragen ruim 1 miljoen euro bij aan de projecten, financieel of in de vorm van kennis of materiaal. **AS**

NIEUWE REACTOR PRODUCEERT VISVOER OP RESTSTROMEN

Bob Laarhoven ontwierp bij Wetsus een reactor om zoetwaterwormen te kweken op reststromen in de voedingsindustrie. De wormen zijn geschikt als visvoer. De opschaling van het proces en toelating vragen nog tijd en onderzoek.

Laarhoven deed onderzoek aan de broze slibworm (*Lumbriculus variegatus*), ofwel de *blackworm*. Deze zoetwaterworm komt voor in beekjes en rioolzuiveringsinstallaties. De worm eet en verteert slib, waardoor het afval sterk wordt gereduceerd en de waterzuiveringsbedrijven minder afval hoeven af te voeren. Nadeel is dat de wormen zich snel vermeerderen in de zomer, maar in het najaar stort de populatie in.

Daarom zocht de voorganger van Laarhoven bij watertechnologisch instituut Wetsus, Tim Hendrickx, naar een reactor waarin de wormen het hele jaar goed functioneren. Hij ontwikkelde een reactor met een soort theezeef waarin de wormen zich nestelen. Dat bleek een stabiel systeem waarin de wormen het hele jaar door het slib verteerden en de afvalstroom fors beperkten. Maar de nadruk van dat project lag op afvalwaterzuivering en niet op de waarde van de worm.

Laarhoven keek tijdens zijn promotieonderzoek juist naar de groei en reproductie van de worm op reststromen, om zoveel mogelijk wormen te kweken. Blackworms zijn zeer geschikt als vis-

voer. Hij paste het ontwerp van de reactor aan. Hij verving de theezeef door een verticale grindkolom, omdat de wormen zich daar beter thuis voelden en de groeicondities beter waren. De reactor bestond uit een buis van 30 centimeter met een diameter van 7 centimeter. Daar stopte hij 100 gram wormen in die het slib in de buis binnen een of twee dagen opaten en verteerden. Dit reactorconcept werd enkele jaren geleden gepatenteerd door Wetsus.

Het plan was om dit prototype op te schalen en te gebruiken voor de massaproductie van visvoer. Het bedrijfsleven is echter afwachtend. Dat komt mede omdat de wetgeving lastig is. De wormen zijn nog niet officieel erkend als productiedier en als visvoer voor kweekvis.

Laarhoven kweekte de wormen op een schone afvalstroom uit de voedingsmiddelenindustrie, om zo waarde toe te voegen aan de voedselketen. Hij gebruikte reststromen van een aardappel-fabriek. De aquacultuur wil graag alternatieven voor gebruik van vismeel, maar zet vooral in op plantaardige eiwitten. Net als bij insectenkweek voor diervoeders hebben bedrijven koudwatervrees om wormen te gebruiken als kweekvisvoer, constateert de promovendus.

Hij ziet eerder kansen om de wormen te gebruiken als voer voor siervissen in aquaria. Laarhoven is een bedrijfje begonnen, Dutch Blackworms, dat deze markt wil gaan bedienen. **AS**

‘Dapper dat Albert Heijn duurzaamheid beloont’

Albert Heijn gaat een eigen plusmelk verkopen. Deze melk komt van melkveehouders die weidevogels beschermen, biodiversiteit verhogen, CO₂ vastleggen en aan weidegang doen. De supermarkt gaat de melk direct afnemen van de boeren en ze 3 cent extra per kilo melk uitkeren. Goed idee, zegt Hans van Trijp, hoogleraar Marktkunde en Consumentengedrag van WUR.

‘Ik ben een groot voorstander van marktdifferentiatie’, zegt Van Trijp. ‘Ik vind het dapper van Albert Heijn dat ze duurzaamheid gaat belonen in de vorm van een meerprijs aan de boeren.’

Is 3 cent per kilo voldoende?

‘Dat weet ik niet. Zo’n nieuwe zuivelketen moet zich de komende jaren bewijzen. Of het een succes wordt in de AH-supermarkten, moet nog blijken. Ik denk dat AH ook veel goedkope mainstream melk blijft verkopen naast deze plusmelk. En het moet economisch duurzaam zijn voor de betrokken melkveehouders, die moeten hun extra kosten vergoed krijgen. Als deze keten na drie jaar crasht, lijden de aangesloten boeren grote schade.’

Wat zijn de voordelen van zo’n AH-keten?

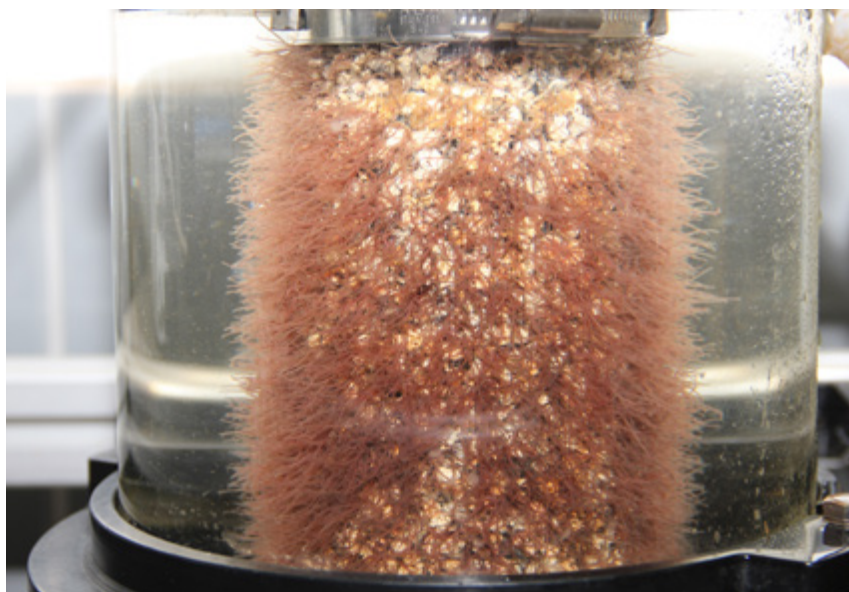
‘Het mooie is dat AH de boeren een bonus betaalt voor duurzame productie. Dat is beter dan veel milieuwetgeving die leidt tot extra kosten, zonder dat de boeren een hogere prijs krijgen. Bovendien vind ik het sterk dat Albert Heijn integrale duurzaamheid nastreeft. Duurzaamheid is zeer complex, met milieu- en welzijnskenmerken die elkaar soms in de weg zitten. Kenmerken als weidegang en CO₂ combineren tot een integraal concept vind ik sterk, zowel marktkundig als voor het milieu.’

Betekent dit een revolutie in de coöperatieve zuivelwereld?

‘Dat denk ik niet. Het past in een trend. Melk was altijd een bulkproduct waarbij de boer uitwisselbaar was. De meerwaarde en differentiatie werd gecreëerd in de zuivelfabriek. We hebben al biologische melk en diersterven-vlees waarbij aan de bron meerwaarde wordt gecreëerd. Daar borduurt de AH-plusmelk op door. Het succes moet nog blijken, maar ik denk dat daar, op de boerderij, de kracht van de Nederlandse landbouw ligt.’ **AS**

FOTO: BOB LAARHOVEN

In deze reactor nestelen blackworms zich graag.

TWEE WINNAARS VAN COVERPRIJS

De *Resource* Coverprijs telt ditmaal niet één, maar twee winnaars. De redactie kent zowel Marlene Soriano Candia als Maaïke van den Berg de Coverprijs toe. Na een hevig duel bleek de uitslag *too close to call*.

Al voor kerst spitste de strijd zich toe tussen de covers van de Boliviaanse en de Nederlandse. De nek-aan-nekrace ging tot op letterlijk de laatste seconde van de competitie door. De online stembus sloot officieel afgelopen zondagnacht om 24.00 uur. Op dat moment lag Van den Berg nipt voor. In Bolivia was het op dat moment echter nog geen middernacht. In de stille uurtjes in de Nederlandse nacht ging Soriano Candia alsnog erop en erover.

Met dat tijdsverschil, en die felle eindsprint, had de redactie vooraf geen rekening gehouden. Daarom is besloten om beide covers tot winnaar uit te roepen. Maaïke van den Berg is 'ontzettend blij verrast' met de uitverkiezing. 'Ik vind het heel bijzonder dat zoveel mensen op mij hebben gestemd.' Voor Soriano Candia smaakt de winst 'bitterzoet'. Ze is blij maar ook teleurgesteld dat ze ondanks de harde campagne van haar achterban de winst moet delen.

Beiden erkennen dat er op de laatste stemdag nog een flinke eindsprint is georganiseerd. Soriano Candia heeft dat te danken aan vrienden in La Paz en Santa Cruz en familie in Cochabamba. 'Ik was zelf onderweg van mijn geboortedorp naar Santa Cruz en had geen toegang tot internet.' Van den Berg gebruikte 's middags een verjaardagsfeestje om stemmen te ronselen en kreeg 's avond hulp van collega's in Eindhoven die hun netwerk inschakelden.

Op de tien geselecteerde proefschriftcovers werd in totaal (tot zondag middernacht) 2223 keer gestemd. Twee derde van de stemmen ging naar de beide winnaars. Soriano Candia liet illustrator Marcelino Cruz Pérez een cover ontwerpen voor haar studie naar de oogst en opbrengst van producten uit het Amazonewoud. Cruz maakte een stripachtige tekening. 'Het is geweldig hoe hij het sociaal-ecologische systeem van de Guarayos heeft weergegeven', vindt Soriano Candia. 'En dat terwijl hij nog nooit in de Boliviaanse Amazone is geweest.'

Ook Van den Berg ontwierp de cover niet zelf, maar schakelde met Linda Ravestein een professional in. Van den Berg deed onderzoek naar de invloed van chemotherapie op het lichaam van vrouwen met borstkanker. 'Ik heb regelmatig met haar over mijn promotieonderzoek gesproken de afgelopen jaren. Ze vond het in eerste instantie een moeilijk onderwerp om weer te geven. Borstkanker is natuurlijk een beladen thema.'

'Zij heeft de thema's vrouwelijkheid en de vrouwelijke vorm geprobeerd in alle eenvoud weer te geven', vervolgt Van den Berg. 'Zo heeft ze de doelgroep en het onderzoek kunnen pakken in een beeld van slechts een paar lijnen. Ik heb heel veel reacties gehad van mensen die de cover mooi en elegant vonden.'

Ook Soriano Candia kreeg veel respons. 'Iedereen vroeg mij of ik de cover zelf had gemaakt. Vaak zei ik dan ja, om de reacties te peilen. Gevolgd door: nee, maar ik zou willen dat ik het kon.' Soriano Candia werkt sinds haar promotie bij het Boliviaanse Instituut voor Bosonderzoek (IBIF) en leidt sinds kort het onderzoek naar integrale en duurzame ontwikkeling van sociaal-ecologische systemen. Van den Berg coördineert in het Catharina Ziekenhuis op de afdeling Oncologie het borstkankeronderzoek. **RK**

FOTO: JAN HARRYVAN, OPLUSS6FOTOGRAFIE

'Ik heb veel reacties gehad van mensen die de cover elegant vonden'

Maaïke van den Berg

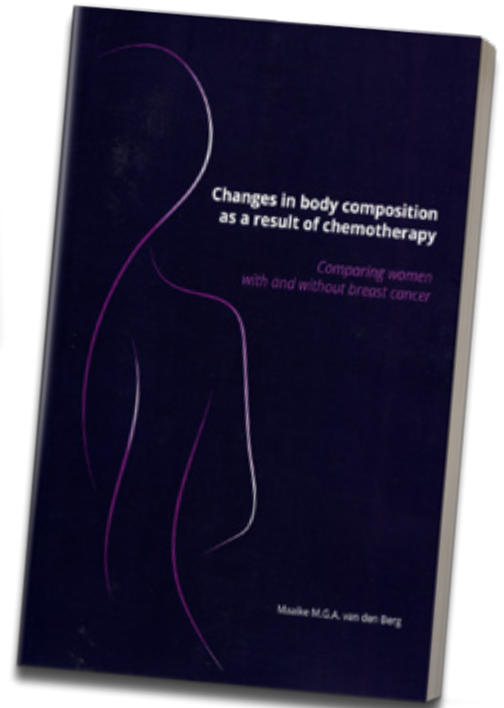
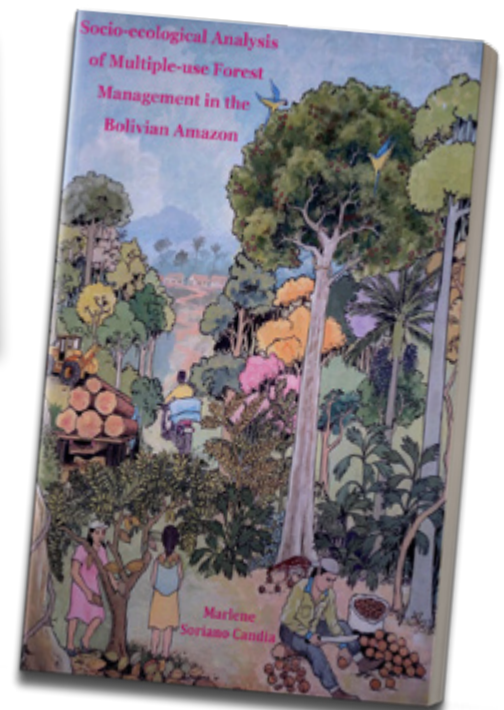

FOTO: DAVID VELA PÉREZ

'Iedereen vroeg mij of ik de cover zelf had gemaakt'

Soriano Candia

In de kerstvakantie verscheen er geen papieren *Resource*, maar het werk op de redactie lag niet stil. Hieronder een greep uit de online berichten van de afgelopen weken.

RELAXHOEKJE

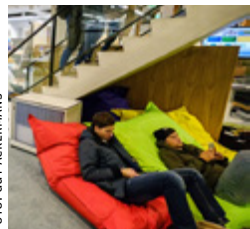

FOTO: GUY ACKERMANS

Wie even gaar was van het studeren, kon tijdens de zelf-studieweek en de examenweek in december terecht in de Relax Corner in de Forumbieb. Studenten konden daar puzzelen, strips lezen, kleuren of spelen met Lego en Kapla. Of gewoon even relaxen op een zitzak. De 'speelhoek' is onderdeel van het project Student Engagement.

ZWANGERE VIS

FOTO: SHUTTERSTOCK

Vissen die hun jongen levend ter wereld brengen, zijn in het nadeel. Door hun dikke buik kunnen ze minder makkelijk vluchten dan soortgenoten die eitjes leggen. Zwangere vissen die hun jongen voeden via een placenta zijn gemiddeld slanker en hebben het daardoor makkelijker dan vissen die dit via een dooier doen, zo ontdekte promovendus Mike Fleuren.

BACTERIE REMT ALG

FOTO: SHUTTERSTOCK

Bacteriën remmen de groei van bepaalde microalgen die voor de industrie interessant zijn voor de productie van biobrandstof en duurzaam plastic. Dit ontdekte promovendus João Gouveia. Een verrassende uitkomst, omdat doorgaans wordt aangenomen dat microalgen en bacteriën elkaar juist versterken. Bekijk de video van Gouveia's onderzoekspresentatie online.

SEKSISME OF RACISME?

2018 is nog maar net begonnen of de beladen thema's vliegen ons al om de oren, schrijft blogger Carina Nieuwenweg. Het valt haar vooral op dat de discussies alle kanten op schieten. 'Zo was er een rapper die vrouwen uitmaakte voor hoer. Maar nog voordat mijn vingers het toetsenbord konden raken om een feministisch/niet-feministisch statement te

maken, was de discussie verschoven van seksisme naar racisme.'

ONDER-TUSSEN ONLINE

LA BRASSERIE ELITAIRE

Hét Waegheningsch Heerendispuut La Brasserie Elitaire heeft zich in de kijker gespeeld van mediawebsite Dumptert. Een filmpje waarin de KSV'ers hun dispuut bezingen, is honderdduizenden keren bekeken. 'Goedgekleed, superieur, magnifique', zo omschrijven de leden zichzelf in het filmpje dat sinds 13 december online staat. Tot grote hilariteit van internetbezoekers.

Bekijk en lees het allemaal op resource-online.nl

DE STELLING

'Als je je niet aanpast, ben je zelf het haasje'

Sanne van Gastelen reed de afgelopen vijf jaar voor haar promotieonderzoek bijna dagelijks heen en weer van Utrecht naar Wageningen. Hoe meer forenzenkilometers ze maakte, hoe meer ze werd meegezogen in het over-assertieve rijgedrag waaraan ze eigenlijk een hekel heeft. Het verwonderde haar en leidde tot deze prikkelende stelling.

'Ik ben van nature een nette bestuurder. Als er iemand op de rechterbaan vastzit achter een vrachtwagen, houd ik met alle plezier in om hem ertussen te laten. Maar door de jaren heen ben ik geleidelijk minder vriendelijk in het verkeer geworden. Veel mensen gedragen zich opvallend veel ongeduldiger en asociaal in de auto dan daarbuiten, en ik merk dat je daar ongewild in wordt meegesleurd. Pas je je niet aan, dan ben je zelf het haasje.

Sanne van Gastelen promoveerde op 22 december op een studie naar het verband tussen methaanemissie door koeien en de melksamenstelling.

Evolutionair gezien lijkt zulk gedrag op het eerste gezicht logisch: *survival of the fittest*. Maar voor sociale soorten, zoals de mens, ligt

het genuanceerder. Dieren die leven in een sociaal verband, helpen elkaar om samen verder te komen. Dit is doorgaans ook het geval bij mensen, maar in het verkeer lijkt dat weg te vallen. Daar is het: ik-ik-ik.

Ik denk dat de verklaring deels ligt in onze gehaaste samenleving.

We moeten zo veel en het liefst zo snel en efficiënt mogelijk. Bovendien zitten we vaak alleen in de auto; er is geen directe sociale controle.

Mijn grootste ergernis? Bumperkleven! Als ik op de linkerbaan rijd om in te halen, komt er regelmatig iemand heel hard aangereden om vervolgens vlak achter me hard te remmen en aan mijn bumper te gaan kleven. Alsof hij wil zeggen: jij hoort niet op deze baan, ga aan de kant! Daar kan ik me heel boos om maken, want het is ronduit gevaarlijk. Mijn eigen zonde is dat ik dan juist expres nog wat langzamer ga rijden...' LdK

**‘Ik blijf Brits.
Ik hou van cricket
en Engelse pubs’**

Wageningse kopstukken: Ken Giller

Dertig jaar in Afrika

Ken Giller, hoogleraar Plantaardige Productiesystemen, wil snappen hoe Afrikaanse boeren hun voedselproductie kunnen verhogen. 'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er voldoende land overblijft voor de natuur en tegelijkertijd jonge mensen een fatsoenlijke toekomst hebben?' De Brit heeft het erg naar zijn zin in Wageningen, maar Zimbabwe lonkt.

tekst Albert Sikkema foto's Guy Ackermans en leerstoelgroep Plantaardige Productiesystemen

Toeval en bier bepaalden dat Ken Giller zeventien jaar geleden hoogleraar in Wageningen werd. 'Ik zat bier te drinken met Eric Smaling (destijds hoogleraar Bodeminventarisatie in Wageningen, red.) in een café in Cotonou, Benin. Ik was daar voor een conferentie. We hadden een hoop lol en hij zei: waarom kom je niet naar Wageningen? Er was een vacature voor hoogleraar Plantaardige productiesystemen. Ik had geen idee wat de functie inhield, maar ik stuurde mijn cv. Ik kreeg antwoord van Johan Bouma, voorzitter van de benoemingsadviescommissie: "sorry, de procedure sloot drie weken geleden."

Maar blijkbaar konden ze geen goede kandidaat vinden, want drie weken later nam hij contact op met mij.'

EXCELLENT

Giller was toen hoogleraar Bodemkunde aan de University of Zimbabwe, maar hij moest daar weg. De regering van Mugabe verlengde de contracten van alle hoogleraren uit Nigeria, Kenia en Engeland niet. Met ironie: 'Dus ik ben een economische vluchteling.' De Brit was ook nog persoonlijk hoogleraar aan het Wye College, University of London, maar hij wilde niet terug naar Engeland. 'Het ging niet goed met Wye College, enkele jaren later ging het dicht, onder andere omdat de Britse regering niet langer in landbouwkundig onderzoek wilde investeren.' Dus hij koos voor Wageningen.

De afgelopen jaren heeft Giller een zeer succesvolle groep opgezet. Hij behoort tot de meest geciteerde Wageningse hoogleraren. Zijn groep werd in 2009 en 2015 beoordeeld als 'excellent' door de internationale visitatiecommissie van WUR. Hij wordt veel gevraagd als keynote-spreker op internationale conferenties over voedselveiligheid, stikstofbinding, landbouw, klimaatverandering en bodemvruchtbaarheid.

Als gevolg daarvan zit Giller veel in het buitenland. De afgelopen weken zat hij bijvoorbeeld in Brussel om een onderzoeksprogramma voor fotosyntheseonderzoek te ondersteunen, in Seattle om de Gates Foundation bij te praten over zijn grootschalige en miljoenen dollars kostende N2Africa-project, in Nigeria voor een ander project en in Kaapstad om een toespraak te houden op de Global Food Security Conference.

KEN GILLER

1956, Blaby (nabij Leicester), Engeland

1975-78	BSc Botany, Sheffield University
1978-82	PhD Plant Ecology, Sheffield University
1982-86	Onderzoeker bij Rothamsted Experimental Station, werkzaam bij de instituten Icrisat in India en CIAT in Colombia
1986	Docent Tropische Bodemvruchtbaarheid, Wye College, University of London
1996	Persoonlijk hoogleraar Tropische Bodemvruchtbaarheid, Wye College, University of London
1998	Hoogleraar Bodemkunde, University of Zimbabwe
2001	Hoogleraar Plantaardige productiesystemen, Wageningen University & Research

Ken Giller is senior fellow van het UNEP World Conservation Monitoring Centre in Cambridge en lid van de Sustainable Sourcing Advisory Board van Unilever. Hij is getrouwd en heeft 2 kinderen.

Nu de Britse regering weer in landbouwkundig onderzoek wil investeren, krijgt Giller aanbiedingen om hoogleraar in Engeland te worden. 'Ik heb de kans gehad om op meerdere universiteiten een groep op te zetten.' Maar hij blijft in Wageningen. 'In Wageningen zit veel meer expertise in de breedte in vergelijking met de Engelse universiteiten. En die expertise heb ik nodig. Onze leerstoelgroep onderzoekt boeren en boerenbedrijven. Dat is bij uitstek een onderzoeksveld met sociale, economische, landbouwkundige, ecologische en culturele dimensies. Als ik een vraag heb over dierwetenschap, vraag ik Imke de Boer, voor humane voeding ga ik naar Inge Brouwer. Heb ik een economische kwestie, dan spreek ik Erwin Bulte. Voor politieke vraagstukken bel ik Peter Oosterveer, voor onderzoek met big data Sander Janssen en voor sociologie Jens Andersson, Conny Almekinders en Cees Leeuwis. Ik heb zoveel samenwerkingsprojecten hier, bij alle kenniseenheden, dat is een geweldig voordeel van Wageningen.'

Zo is Giller op dit moment zeer enthousiast over de samenwerking met de Wageningse historicus Frans Huijzendveld. Die doet onderzoek in het noorden van Tanzania, in een bergachtig gebied waar Giller ooit als postdoc zijn eerste onderzoeksproject deed. 'In dit gebied hadden en hebben de boeren problemen met bodemerosie en dalende bodemvruchtbaarheid. Onderzoekers hebben dit sinds 1890 gedocumenteerd en de problemen zijn niet veranderd. Het punt is: de boeren daar investeren niet in maatregelen om de erosie en landdegradatie tegen te gaan op de hellingen, ze investeren liever in irrigatie voor groenteteelt in de vallei en geven het geld liever uit aan onderwijs voor hun kinderen. Als je je concentreert op het veldje met groente en mais, zie je alleen maar slechte oogsten. Je kunt je beter verdiepen in de

ambities van deze boeren. Die bepalen of en hoe ze in de landbouw investeren.'

FATSOENLIJKE TOEKOMST

Giller heeft een enorme drive om de positie van Afrikaanse boeren te verbeteren, maar makkelijk is dat niet. 'Ik werk nu dertig jaar in Afrika. In die periode is de bevolking verdubbeld. Het beschikbare land kan de bevolking nauwelijks voeden en nu voorzien we opnieuw een verdubbeling van de bevolking binnen twintig jaar. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er voldoende land overblijft voor de natuur en tegelijkertijd jonge mensen een fatsoenlijke toekomst hebben? Dat houdt me wel eens wakker 's nachts. Eigenlijk moeten de Afrikaanse regeringen investeren in banen in de stad, zodat de jongeren op het platteland de landbouw uit kunnen. Want nu krijgen alle kinderen een stukje land, waardoor de landbouwbedrijfjes steeds kleiner en marginaler worden.'

Hoe keer je dat om naar duurzame landbouwwontwikkeling? 'Ik ben nog steeds naïef genoeg om te denken dat we de landbouw in deze landen kunnen verbeteren. Maar ik kan dat niet alleen en daarom ben ik blij met de samenwerking in Wageningen. Wat ook helpt is dat ik inmiddels 75 promovendi heb opgeleid. Veel van die promovendi zitten op belangrijke plekken in onderzoeksorganisaties in Afrika. Die alumni zijn waarschijnlijk de belangrijkste multipliers van onze inzet.'

STIKSTOFBINDERS

Maar Giller heeft nog een belangrijk ijzer in het vuur. Sinds 2009 coördineert hij met geld van de Bill & Melinda Gates Foundation (50 miljoen dollar) het project N2Africa. Dit project introduceert stikstofbindende

gewassen als peulen en soja bij kleinschalige boeren in Afrika. Het project bereikte in de eerste fase maar liefst 230 duizend kleine boeren in elf Afrikaanse landen. Die ontvingen zaden van stikstofbindende gewassen, entstoffen voor de Rhizobium-bacteriën die stikstof uit de lucht binden in symbiose met de gewassen, en kunstmest. Volgend jaar, als de financiering afloopt, hoopt het project 750 duizend Afrikaanse boeren te hebben bereikt.

Voor Giller is N2Africa een landbouw- en onderzoeksproject ineen. Hij wil iets bereiken met zijn onderzoek – ‘science for impact’ – én beschouwt de praktijk als de aanjager van zijn onderzoek. ‘We hebben de technologie in elf Afrikaanse landen uitgezet. We leren nu hoe we de technologie kunnen verbeteren, zodat de gewassen een goede opbrengst hebben, de bodemvruchtbaarheid verbetert en ziekten en plagen worden onderdrukt door gewasrotatie.’

Daarbij komt de hoogleraar niet zozeer plantaardige problemen tegen, maar vooral institutionele belemmeringen. ‘We werken

‘Ik ben naïef genoeg om te denken dat we de Afrikaanse landbouw kunnen verbeteren’

samen met bedrijven die het zaaizaad leveren van de vlinderbloemigen, bedrijven die de entstoffen leveren en kunstmestbedrijven. Als een van deze bedrijven het laat afweten of geen kwaliteit levert, hebben we een probleem.’ Het andere institutionele probleem is de afzetmarkt. ‘Zo hebben we in Noord-Ghana de productie van sojabonen gestimuleerd met dit project. Dat ging heel goed, maar toen daalde de sojaprijs en hadden de boeren geen goede afzetmarkt meer. Dan heb je dus een marktmechanisme of een overheid nodig die een minimumprijs garandeert.’

CACAOTEELT

Giller vindt het cruciaal dat hij zowel teelt-technische als sociaal-economische aspecten van de voedselproductie onderzoekt. ‘Dat maakt mijn groep uniek in de wereld. De meeste internationale collega’s focussen op *cropping systems*, maar wij kijken naar *farming systems*, dus naar de integratie. We moeten alle aspecten van zo’n bedrijfssysteem begrijpen. Het gaat allemaal om de onderzoekcontext, die bepaalt of jouw technologie verandert in een innovatie. Je kunt het verge-

lijken met dat spelletje waarbij kinderen ronde en vierkante blokken in doosjes moeten stoppen. Als jouw technologie een rond blokje is voor een vierkant gat, dan gaat het niet werken.’

Hij hoopt dat N2Africa een vervolg krijgt, maar start dit jaar ook met een nieuw programma, genaamd CocoaSoils. Dat is een project van ruim 11 miljoen dollar om de opbrengsten in de cacao-teelt te verhogen via verbetering van de bodemvruchtbaarheid. ‘Samen met lokale onderzoeksinstituten en internationale cacao- en kunstmestbedrijven gaan we veldproeven doen om de bodemvruchtbaarheid in de cacao-teelt te verhogen in Ecuador, Brazilië, Ivoorkust, Kameroen, Ghana, Nigeria en Indonesië. Het doel is duurzame intensivering van de cacao-teelt, want de vraag naar chocola zal de komende jaren naar verwachting verdubbelen. Opnieuw gaan we hierbij kijken naar management en *best practices*.’

GOEDE SFEER

Giller heeft een hekel aan management, zegt zijn omgeving. Zelf zegt hij dat hij zijn spaarzame tijd bij de leerstoelgroep nuttig wil besteden. ‘Ik heb een hekel aan het invullen van formulieren, administratie en Excel-sheets, maar ik investeer in personeelsmanagement. Ik vind de gesprekken met de medewerkers heel belangrijk. Het gaat erom dat ik hun inbreng in onze activiteiten herken en respecteer. De tijd dat ik in Wageningen ben, steek ik in overleg met collega’s over projecten, promovendi begeleiden en onderwijs. Het belangrijkste is lol in je werk. Ik steek zo veel tijd in mijn werk; *it has to be fun!* Een goede sfeer is belangrijk, er moet volledig vertrouwen zijn in elkaar, want alleen dan kun je goed informatie delen en goed discussiëren over je onderzoek.’

Maar hij zit het liefste in het veld. ‘Dit jaar ben ik tien keer in Afrika geweest. In het veld krijg ik inspiratie en nieuwe onderzoeksvragen. Ik moet vaak naar workshops in hoofdsteden, maar ik zit liever in dorpen, dicht bij de actie.’

POOL EN DARTS

Hij spreekt goed Nederlands, maar als het complex wordt of secuur moet, schakelt de hoogleraar soms even over naar het Engels. Hij woont nu zeventien jaar in Wageningen, maar verblijft een groot deel van de tijd in Afrika. Voelt hij zich eigenlijk Brit, Nederlander of Afrikaan? ‘Ik blijf Brits. Ik hou van cricket en Engelse pubs. Toen ik een keer in Johannesburg was voor een workshop met Wageningse collega’s, heb ik weer pool en darts gespeeld – en dik gewonnen. Ik heb in een dartsteam gespeeld op de universiteit in Engeland. Mijn

vrouw is Nederlands, ik heb haar in Engeland ontmoet. Toen we in Engeland woonden, sprak ik Nederlands met de kinderen, zo heb ik thuis de taal geleerd.’

Dat Nederlands komt hem erg van pas in Wageningen. ‘Het is essentieel om de Nederlandse taal te kennen op deze universiteit. Mensen in Wageningen willen hun eigen taal spreken, vooral als het gecompliceerd of emotioneel wordt. Bovendien hoor je beter wat er in de wandelgangen speelt als je Nederlands spreekt. Het gaat altijd om de context, of je nu onderzoek doet of een onderzoeksgroep leidt.’

ZIMBABWE

Maar Gillers toekomst ligt mogelijk niet in Wageningen. Zijn hart ligt in Zimbabwe. ‘Ik wil graag terug om de landbouwfaculteit van de University of Zimbabwe weer op te bouwen. Ik heb er maar drie jaar gezeten, maar werk nog steeds samen met onderzoekers daar. Nu Mugabe is afgetreden als president, wordt deze mogelijkheid om terug te keren reëler. Maar ik ga alleen bij een echte *regime change*, als de huidige regering helemaal weg is.’

Zimbabwe had een rijke academische cultuur, vertelt Giller. ‘Het had de beste universiteit in Afrika op het gebied van boerenlandbouw in de negentiger jaren, maar het land heeft de afgelopen achttien jaar te maken gehad met een enorme braindrain naar Zuid-Afrika, Engeland en de VS. De mensen in Zimbabwe verdienen beter en ik zou heel graag bijdragen aan de wederopbouw van de University of Zimbabwe. Bovendien is het een prachtig land waarin je heerlijk kunt kamperen in de natuur te midden van wilde dieren. Ik kom er heel graag!’

STEPTOER

‘Dit is een steptoer in 1983. Het was mijn allereerste foto voor het universiteitsblad (toen nog hogeschoolblad). Waar die toer precies heenging, weet ik niet meer. Ik herinner me wel heel goed dat mijn eerste foto’s waren mislukt en ik mijn carrière kon redden, door deze de volgende ochtend te schieten. Ik ben trots op deze herstart vanaf het Lexkesveer.’

FOTO: ANNEKE KHO

Guy Ackermans is al 35 jaar fotograaf voor *Resource* en WUR. In al die jaren heeft hij bijzondere momenten vastgelegd. In dit feestelijke jubileumjaar voor WUR laat hij ons zijn meest bijzondere 'platen' zien.

Componist van DE VELUWE

Komende maand gaat *Wild* in première, de nieuwe natuurfilm over de Veluwe. Geluidenman Henk Meeuwsen schiep het natuurgeluid. En dat is niets teveel gezegd.

tekst Roelof Kleis foto's Guy Ackermans

Na een uur praten dringt plotseling het geluid van een veldleeuwerik de kamer binnen. Het is een ringtone. Op zijn vorige telefoon had-ie voor elk contact een andere vogel, vertelt Henk Meeuwsen even later. 'Kon ik precies horen wie er belde.' Meer dingen in de kamer wijzen erop dat hier de geluidenman woont. Op de buffetkast staat een opgezette ijsvogel. Aan de muur hangt een foto op canvas van een bosrietzanger. De kerstkaarten eronder vertonen opvallend veel vogels. 'Ik probeer het een beetje te temperen', licht Meeuwsen toe. 'Voordat je het weet staat je hele kamer vol met vogels. Het leven bestaat uit meer dan vogels.'

Alhoewel. Henk Meeuwsen, GIS-onderzoeker bij Environmental Research, is onmiskenbaar dé geluidenman van Nederland. Die status heeft hij de afgelopen twintig jaar met zijn cd's, apps en talrijke optredens in Vroege Vogels gestaag opgebouwd. Begin komende maand bevestigt de nieuwe natuurfilm *Wild* zijn meesterschap. De film van de Edese natuurfilmer Luc Enting richt de lens op de Veluwe. *Wild* volgt de levens van vos, zwijn en edelhert, met bijrollen voor vogels als buizerd, raaf en zwarte specht. Meeuwsen verzorgde, zoals hij dat eerder voor *De Nieuwe Wildernis* deed, de natuurgeluiden. Hij verdient hiermee een prominente plek op de aftiteling van de film.

De geluidenvanger is er trots op. Het is erkenning voor het belang van zijn aandeel in de film. 'Geluid is ontzettend belangrijk in deze film. Denk het natuurgeluid maar eens weg. Dan hou je niks over. Zonder natuurgeluid werkt dit niet.' Geluid geeft sfeer aan een film. Dat geldt voor elke film, maar voor natuurfilms in het bijzonder.

De natuur heeft geen dialoog die richting geeft aan de beelden. Het geluid schept diepte en sfeer. En meer nog dan bij gewone films is dat bij natuurfilms een kwestie van componeren, blijkt uit de werkwijze die Meeuwsen schetst.

NASYNCHRONISEREN

Natuurfilms zijn wat geluid betreft van a tot z nagesynchroniseerd. 'Het is feitelijk een stomme film, die ik krijg opgestuurd', legt Meeuwsen uit. 'Ik zie een stomme film en moet daar passend geluid bij selecteren. Dat is de eerste fase. Ik zie bijvoorbeeld een groep hinden met jonge edelherten die aan het grazen zijn. Ze staan op een droog en heideachtig terrein met op de nabije achtergrond open bos met stevige grove dennen. Dan ga ik denken: wat kan hier klinken? Welke tijd van het jaar is het? Is de tijftaf al terug, de boompieper? Hier zou een veldleeuwerik kunnen zingen. En daar in het bos een zwarte mees, een vink en een boomkruiper. En dan ga ik op zoek naar fragmenten waar die soorten in zitten.'

Dat is tijdrovend werk. Meeuwsen schat dat hij voor elke minuut film minstens een uur bezig is met de selectie van de juiste geluiden. Na het selecteren monteert de sound-designer die geluiden in de film en wordt de sound verder ingevuld en afgestemd. Meeuwsen is dol op dat creatieve teamwork. Daar komen dan nog de filmmuziek en de commentaarstem bij, die samen het geluid en de sfeer van de film bepalen. 'Sound-design is bijvoorbeeld ook het achtergrondgeluid componeren, bijvoorbeeld het ruisen van een boom, het klateren van water. Natuurgeluid bestaat uit verschillende lagen, waaruit je een geheel componeert.'

‘Als niemand iets
bijzonders hoort,
heb ik het goed gedaan.’

GROMMEND WILD ZWIJN

Bij dat componeren heeft Meeuwsen een grote vrijheid. ‘En als je het goed hebt gedaan, hoort niemand het en valt het niet op. Maar een fout hoort iedereen. Dat is de paradox: als niemand iets bijzonders hoort, heb ik het goed gedaan.’ Veel van de gebruikte geluiden heeft Meeuwsen op de plank liggen. Na twintig jaar geluiden vangen, beschikt hij over een enorm archief. Toch is hij voor *Wild* nog tientallen keren naar de Veluwe getrokken om nieuwe geluiden op te nemen. ‘Burlende edelherten bijvoorbeeld, had ik tien jaar geleden al eens in het bos opgenomen. Maar dan zie ik die edelherten op het ruwe materiaal van de film in open terrein staan. En dat klinkt echt anders. In het bos heb je een andere akoestiek en dat horen mensen. Ik wil dat echt kloppend hebben en dus moet ik op pad, op zoek naar een nieuw geluid.’

Die uitstapjes leveren soms meer op dan waarvoor hij op pad ging. Neem het diepe grommende geluid van een wild zwijn dat hij opving. ‘Ik wist niet eens dat het bestond. Een heel diep onheilspellend geluid dat een zwijn maakte in de buurt van een opgestelde microfoon. Het bleek geluid te zijn dat ze maken als

ze het niet helemaal vertrouwen. Nog nooit eerder gehoord.’ Of neem het geluid van een buizerd bij zijn nest met jongen. ‘Ik wilde de bedelgeluiden van jonge buizerds op hun nest. Bij het terugluisteren van de opname bleek naast het piepende bedelgeluid ook een soort binnensmonds gekerm te horen van de ouder. Steeds bij het opvliegen. Ik ken de betekenis niet, maar het geluid zit natuurlijk wel in de film.’

Zo’n anderhalf jaar was Meeuwsen met *Wild* bezig. Niet dagelijks, maar het was wel altijd op de achtergrond aanwezig. Leuk werk, vindt hij, maar ook wel dwingend. ‘Het legt toch een druk op je. Je moet presteren, leveren. Je moet de hele tijd beschikbaar zijn en bent daardoor gebonden. Na twee films is het nieuwe van het filmwereldje er wel een beetje af en wil ik meer toekomen aan eigen dingen. Ik ben graag zelf creatief en eigen baas.’ Zoals met de app *BirdSound Europe*, waarin uiteindelijk geluiden van alle Europese vogels te horen zullen zijn. En als de BBC belt: we gaan een half jaar naar Afrika en we willen jou als deel van de crew mee? ‘Tja, daar zou ik toch wel even over gaan nadenken.’ **B**

Henk Meeuwsen installeert microfoons, want hij is op jacht naar vogelgeluiden.

Stop met presenteren!

Vijf tips voor een succesvolle presentatie

Elke onderzoeker moet het: presenteren op wetenschappelijke congressen. Sommigen zien er huizenhoog tegenop en klappen dicht. Dat is zonde, want hun carrière hangt deels af van de indruk die ze maken. Wageningen in'to Languages biedt daarom presentatiecursussen aan. Twee trainers delen hier hun belangrijkste tips.

tekst Stijn van Gils illustratie Henk van Ruitenbeek

Het zijn vaak fantastische uitjes. Ergens ver weg in het buitenland, compleet met hotel en een galadiner. Toch zien veel jonge onderzoekers en studenten op tegen wetenschappelijke conferenties. Doorgaans moeten zij er namelijk hun eigen onderzoek presenteren. Vaak in een strikt begrensde tijdsslot van 15 of 20 minuten, wat niet helpt om de zenuwen te bedwingen. Hun verhaal wordt kritisch beluisterd door vakgenoten die werkelijk overal vandaan kunnen komen en alles kunnen vragen.

HOGЕ DRUK

Om onderzoeksbudget binnen te halen is een gelikte presentatie doorgaans ook noodzakelijk. Dat zijn presentaties waar een hoop van afhangt; bij jonge onderzoekers, die na hun PhD verder willen, kan het al gauw gaan om een budget van één of twee ton. Inclusief eigen salaris. Geen beurs betekent vaak geen werk. Bij onderzoekers verder in hun carrière kan het zelfs om vele miljoenen gaan.

Maar een beurs binnenhalen is lastig. Van de aanvragers van een Veni-beurs kreeg in 2017 bijvoorbeeld nog geen 14 procent uiteindelijk een positief antwoord. Dat legt een hoge druk op jonge onderzoekers.

ALLEEN WAT SLIDES

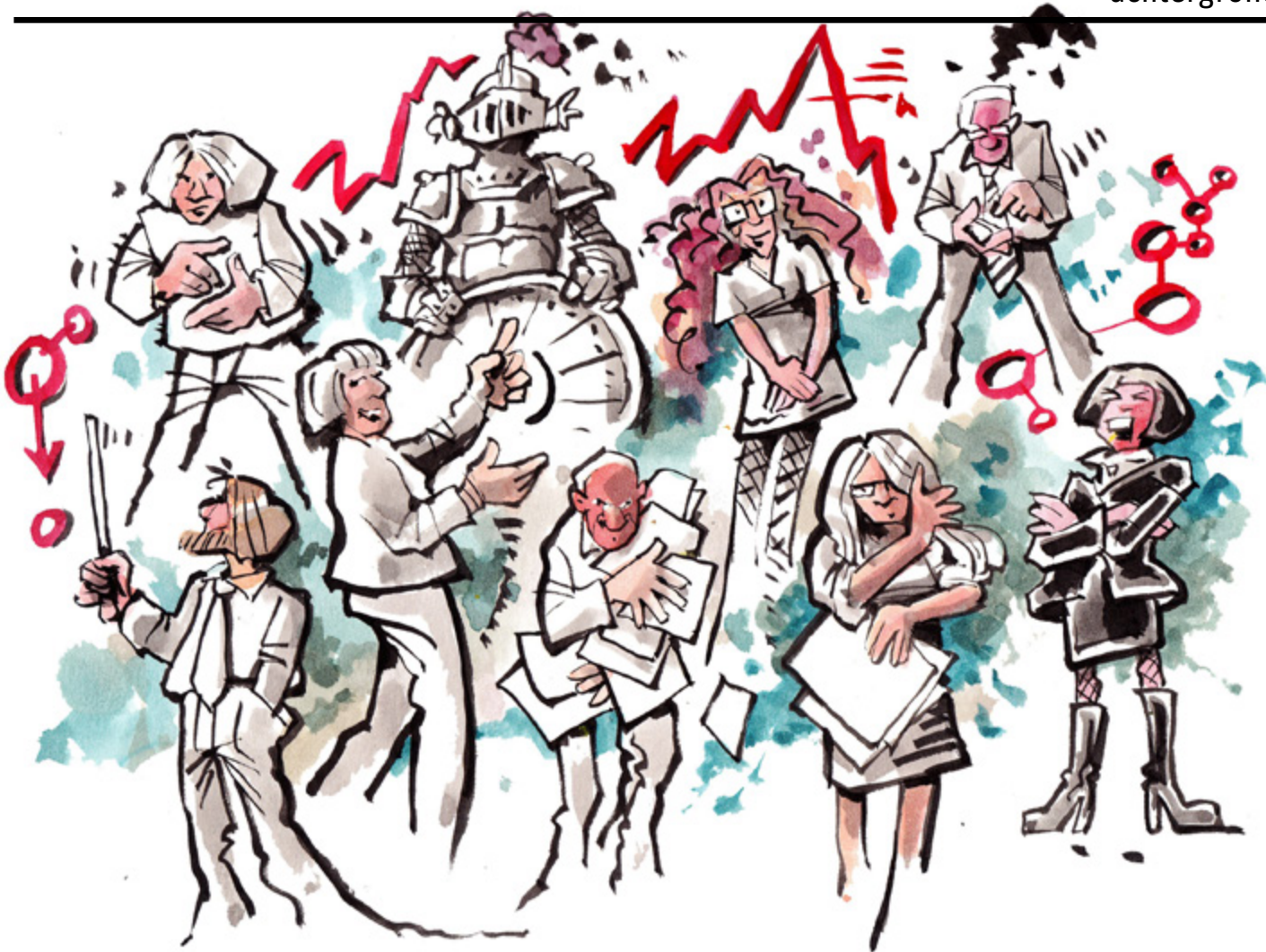
PhD-studenten en andere onderzoekers die die druk niet aankunnen, of die zich gewoon goed voor willen bereiden, kunnen aankloppen bij Wageningen in'to Languages. Het talentcentrum van WUR, dat nauw samenwerkt met het talentcentrum van de Radboud Universiteit in Nijmegen, geeft verschillende presentatiecursussen en waar nodig ook advies op maat.

'Wij zien regelmatig mensen die vlak voor een belangrijke presentatie zitten en daar nog helemaal niet goed op voorbereid zijn', vertelt trainer Janou Hemsing. 'Die proberen we dan stap voor stap aan een goede presentatie te helpen. En dat lukt.' Samen met haar collega Inez Zondag bedacht ze deze vijf tips.

'Zenuwachtig zijn is prima, eigenlijk ben ik nog niemand tegen gekomen die dat niet was', aldus trainer Janou Hemsing. 'Er hangt vaak ook best wel wat vanaf. Dat

hoef je niet te onderdrukken. Zorg dat je een uitlaatklep vindt voor de spanning. En ga vooral niet jezelf de grond in praten. Dat gebeurt vaak wel. Mensen die bedenken wat er allemaal fout kan gaan in een presentatie. Of

die zichzelf vertellen hoe slecht hun eigen onderzoek wel niet is. Dat soort gedachten helpen natuurlijk niet om een betere presentatie te geven. Stel jezelf op als je beste vriend en zeg tegen jezelf wat hij of zij ook zou zeggen. Daarmee stap je een stuk positiever in een presentatie.'

2

Bouw stiltes in

'Het is belangrijk om af en toe even stil te zijn. Dan landen woorden veel beter', vertelt Inez Zondag. 'Die stilte tolerantie moet je echt ontwikkelen, maar probeer het. Even stil zijn als je iets belangrijks gezegd hebt.' Ook een goeie: begin je presentatie met drie seconden stilte. Zondag: 'Dat zijn de beste presentaties. Gewoon, naar voren lopen en even niks zeggen. Dan begin je met aandacht.'

3

Begin niet met een oude PowerPoint

'Vaak beginnen mensen met het maken van hun slides. Of nog erger, met het openen van oude presentaties', vertelt Hemsing. 'Dan zeggen ze: "Ik heb al mijn slides voor de presentatie die ik voor

mijn Veni-beurs moet geven. Ik moet ze alleen nog even in de goede volgorde zetten." Daar gaat het fout.' De slides gaan dan je verhaal bepalen en dat is volgens haar niet de bedoeling. 'Begin met het verhaal dat je wil vertellen. Wat is je hoofdboodschap? Wat wil je de toehoorders meegeven? Als dat helemaal klopt, ga je pas nadenken over je slides. Begin bij voorkeur met een kernachtige hoofdboodschap en ga die vervolgens onderbouwen. Heb je toch al slides gemaakt en is er weinig tijd om helemaal opnieuw te beginnen? Dan helpt het vaak om de allerlaatste slide als eerste te plaatsen. Die slide bevat namelijk vaak stiekem al de hoofdboodschap.'

4

Sta links van je slides

Kleine, doeltreffende tip van Zondag: 'Ga links van je slide staan. Mensen lezen automatisch van links naar rechts. Ga je links staan, dan kijken ze dus eerst naar jou. Of dit ook geldt voor Japanners, die van rechts naar links lezen, weet ik niet. In je slides stop je trouwens zo min mogelijk tekst. Iedereen weet het, maar heel veel mensen doen het ongemerkt toch.'

5

Stop met presenteren

'Eigenlijk is de belangrijkste tip: stop met presenteren', zegt Zondag. Zodra mensen gaan 'presenteren', verliezen ze alle contact met het publiek en zijn ze te gefocust op de inhoud van hun verhaal. Dat komt er dan vaak wat verkrampt en ingestudeerd uit. 'De conversatiemodus werkt veel beter en je hebt een veel prettigere toon. Probeer dus te doen alsof je gewoon in gesprek bent met je publiek en geen presentatie houdt.' De trainingen van Wageningen in'to Languages beginnen altijd zo, vertelt Zondag. 'We vragen iemand: vertel wat over je onderzoek. Vervolgens zetten we steeds een stap achteruit, totdat een presentatiesetting is ontstaan. Vaak lukt dat. Iemand vertelt dan op een meer natuurlijke manier waar het onderzoek over gaat. Zoiets wil je eigenlijk ook in een echte presentatie bereiken.'

Bekijk het cursusaanbod van Wageningen in'to Languages op wur.nl/into.

Rijp voor de WALK OF FAME

Tussen Atlas en Orion ligt op de campus een Walk of Fame van WUR. Daar kunnen bijzondere prestaties of momenten worden vereeuwigd. Iedereen kan een aanvraag indienen, de indiener betaalt de tegel zelf. Er liggen er nu een stuk of tien, met de nieuwste voor Petra Naber, WUR-ambassadeur in het voortgezet onderwijs. Wie of wat is nog meer tegelrijp en waarom?

tekst Yvonne de Hilster foto Guy Ackermans

Petra Naber (in het rood) kreeg bij haar afscheid op 13 december een tegel aangeboden in de Walk of Fame.

Ferry Leenstra en Monice van Dongen

Projectmanager en manager business development van Wageningen Livestock Research

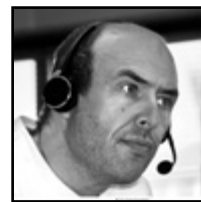
Ferry: 'De Walk of Fame is een leuk idee. Wie of wat daar in moet? **Sicco Mansholt**. Hij heeft veel betekend voor de landbouw.

Dat mag dan de productiegerichte landbouw zijn waar we nu mee worstelen, maar in die tijd was het nodig.'

Monice: 'Ik denk aan **Frank Westerman**. Hij heeft zeer toegankelijke boeken geschreven over landbouwpolitiek en is alumnus. En **Cees Veerman**, als geestelijk vader van One Wageningen.'

Ferry: 'En wat dacht je van **Anne Vondeling en Jeroen Dijsselbloem**? Beiden hier afgestudeerd en minister van financiën geweest.'

Johan van den Hoven

Servicedesk IT

'Weet je wie een tegel verdient? **De mevrouw die ons elk jaar met Sinterklaas chocoladeletters komt brengen**. Een senior onderzoeker van Wageningen Environmental Research. Mensen komen meest-

al met klachten bij ons, dit is een keer iets positiefs. En **Anne van den Ban**, daar heb ik veel respect voor. Ook toen hij al jaren met pensioen was bleef hij zich inzetten voor studenten uit Afrika, zodat zij hier konden studeren.'

Imke de Man

Masterstudent Geo-information Science

'Ik had de vorige rector daar wel verwacht, **Martin Kropff**. Dat was toch wel een belangrijk persoon voor de universiteit. En het komende GNSK verdient zo'n tegel.'

Dit **Groot Nederlands Studenten Kampioenschap** is bijzonder omdat het in Wageningen wordt gehouden. Dit jaar is de zestigste editie en voor de tweede keer in Wageningen. Dan zullen ze wel een inzamelingsactie moeten starten om zo'n tegel te betalen.'

Vesna Prsic

Programme Coordinator Graduate School VLAG

'Het zou leuk zijn als er mensen van alle echelons in de Walk of Fame komen te liggen, want zij dragen net zo goed bij aan het succes van een organisatie. Als

het om boegbeelden gaat, denk ik direct aan **Louise Fresco**, als bestuurder, schrijver en visionair. Om diezelfde reden zou ook **Louise Vet** een tegel verdienen. Verder denk ik aan de eerste vrouwelijke hoogleraar in Wageningen. Even zoeken (...), dat was **Clara Willige Prins-Visser**. In 1952 pas? Ik schrik soms van de onderbenutting van vrouwelijk talent in Nederland. Ook denk ik aan **Margreet van den Burg**, de Wageningse onderzoekster die op de barricaden heeft gestaan voor vrouwen in de wetenschap. En aan natuurkalenderman **Arnold van Vliet**, omdat hij een groot publiek bereikt.'

Robbert Jak

Onderzoeker Wageningen Marine Research, Den Helder

'**Willem Brandenburg** is de naam die direct bij mij opkomt, de pionier van het zeewieronderzoek. Hij was zijn tijd ver vooruit met zijn initiatieven en heeft veel pu-

bliciteit weten te genereren. Door zijn werk is zeewier uitgegroeid tot een Wageningse onderzoeksveld.'

Pippi-Lotte Maessen

Bachelorstudent Levensmiddelentechnologie

'De Walk of Fame is nu wel karig, ja. Wie er van mij een plek mogen krijgen zijn goede, kenmerkende docenten. **Gosse Schraa** van microbiologie. Hij is ook

Teacher of the Year geweest. Maar voor iedere Teacher of the Year standaard een eigen tegel gaat me wat ver. Dan hemel je iemand zo op. Bovendien, de viering van **honderd jaar WUR** verdient ook een tegel.'

Kees Hoogendoorn

Afdelingshoofd financiën, Facilitair Bedrijf

'Een man die hier al heel lang werkt, overal op- en induikt en daardoor veel mensen maar ook veel details kent, is **Peter Booman**. Hij is nu direc-

teur van het Facilitair Bedrijf en was bijvoorbeeld betrokken bij de fusie van WU en DO en recenter bij de campusontwikkeling waaronder de realisatie van Plus Ultra en de komst van Unilever. Hij heeft het vertrouwen van de bestuurders en weet de politiek, de markt en de organisatie met elkaar te verbinden. Voor de buitenwereld is hij vaak minder zichtbaar. Het is plezierig om met hem samen te werken, en dat doe ik inmiddels alweer tien jaar. Ik kan me voorstellen dat je zo'n tegel legt bij iemands pensionering, maar wat mij betreft mag het nu al.'

Robin Dukker

Bachelorstudent Bodem, Water, Atmosfeer

'Een docent waar ik in mijn eerste jaar college van heb gehad, **Gert Peek**, verdient wat mij betreft een plek in de Walk of Fame. Hij weet mensen enthousiast te maken voor bodemvak-

ken en je ziet dat hij met veel plezier lesgeeft. Zijn enthousiasme en de voorbeelden die hij geeft en de vergelijkingen die hij maakt, zorgen dat de stof goed blijft hangen. Gert Peek is echt een docent die erbovenuit steekt.'

Marlou Lasschuijt

Promovendus bij Humane Voeding

'Als promovendi van kamer 1.030 in Helix nomineren wij **Henriette Fick** en **Els Siebelink** van Humane Voeding. Henriette is onze hoofdverpleegkundige en Els onze onder-

zoeksdiëtist voor onder andere gecontroleerde voedingsinterventies. Zonder hen kan geen enkele humane studie draaien. Ze zijn al jaren cruciaal voor het onderzoek en altijd bereid om te helpen. Wat ons betreft verdienen ze daarom een tegel in de Walk of Fame.'

Arianne van Ballegooij

University Fund Wageningen, betrokken bij de Walk of Fame

'Het idee achter de Walk of Fame was dat bijzondere prestaties of gebeurtenissen die verbonden zijn met WUR zichtbaar zouden blijven. Dat iets wat gevierd is, ook een zichtbare

plek in de historie kreeg. Zo ligt er een tegel ter viering van vijftig jaar Voorlichtingskunde. Vanuit het UFW pakken we de handschoenen op als het gaat om de Teachers of the Year. Ik nodig iedereen met ideeën voor een tegel uit om het initiatief te nemen om er een te leggen.' ®

Liedjes over Wageningse studententijd in de jaren zestig

Een paard in de Hoogstraat

De melkboer, hoefgetrappel en een meisje op een mooie fiets. Beschreven in een liedje uit 1960 over de Wageningse Hoogstraat. Kees van der Does, alias Don Lapides, studeerde toen aan de Landbouw Hogeschool en schreef talloze liedjes over zijn studententijd.

tekst Didi de Vries foto Guy Ackermans

Zijn bijnaam, Don Lapides, verzon Van der Does als student. 'Lapides is Latijn voor iets van steen', legt hij uit met een grijns op zijn gezicht. 'Don Lapides betekent dus dondersteen.' Een naam die vooral past bij zijn cabaretteksten.

Het begon allemaal toen de novitiaatscommissie van studentenvereniging SSR-W een cabaretvoorstelling eiste van de 'klooien', de nul-dejaars leden. 'Toen heb ik twee liedjes geschreven, één daarvan was het Klooielied op de wijs van Marina van Rocco Granata', zegt Van der Does. Later trad Jules de Corte op bij SSR-W waardoor Van der Does nog veel meer geïnspireerd raakte. Naar aanleiding van dit optreden schreef hij een gedicht over een luizenechtpaar op een kaal hoofd. Snel volgden meer liedjes, gedichten, optredens op de sociëteit en in de Junushoff

In 1958 vierde de Landbouwhogeschool haar vierde lustrum. SSR, KSV, Ceres, Unitas en WVSU (de meisjesvereniging) boden gezamenlijk een cabaret aan de Hogeschool. Een vriend van Van der Does zat in de organisatie en vroeg hem mee te doen. Hij weigerde. 'Ik piekerde er niet over', zegt hij. 'De relatie tussen de verenigingen was zo cynisch dat je er vergif op kon innemen dat iedereen elkaars teksten zou afkappen. Daar had ik helemaal geen zin in.' Een paar weken later bleek dat iedere vereniging een eenakter zou doen. 'Dat betekende dat ik zelf verantwoordelijk was voor een cabaretonderdeel. Ik besloot toch mee te doen.' Het cabaret van Van der Does was een succes, tot hij eindigde met een destijds bekend studentenlied 'To Vivat'. 'De jongens van het corps zongen met opzet vals. Volgens hen waren alleen corpsleden echte studenten. De rest telde niet mee. Unitas was in hun ogen het ergst, dat was plebs.'

EXAMEN VEEVOEDING

Liedjes schrijven gaf Van der Does onverwachte voordelen. Hij haalde het mondeling examen Veevoeding omdat zijn docent van cabaret hield. 'De colleges van die docent waren niet te pruimen. Hij lepelde iedere week de eigenschappen van een voedermiddel op. Dat kan je ook in een boekje lezen, dus ik ging nooit. Ik moest een afspraak maken voor mijn mondeling examen. Hij zei: "Maar meneer van der Does, ik heb u nooit op college gezien". Toen de docent hem herkende als 'die liedjesschrijver', ging het mondeling alsnog door.

Hij schreef talloze liedjes over zijn studententijd. Het lied over de Hoogstraat is ook op een singeltje verschenen. Hij woonde in studentenhuus in de Hoogstraat en zong over de alledaagse dingen die in de winkelstraat gebeurden. 'Ik keek vaak uit het raam en zag van bovenaf het leven in de Hoogstraat.' De opname staat in zijn laptop. Of hij een stukje mag laten horen?

'Ik kan van uit mijn kamerraam de Hoogstraat observeren. Dus kijk ik vol misprijzen naar benee, want wat ik ver beneden mij zo daag'lijks zie passeren, daarvan heeft U beslist geen flauw idee.'

Van der Does staat soms nog bij SSR op het podium. 'Vijf jaar geleden werd me gevraagd of ik tijdens een reünie wilde optreden.' Ik stelde een programma samen voor reünisten, maar de huidige studenten wilden het ook horen. 'De generale repetitie deed ik daarom voor studenten, met extra uitleg over de context waarin de teksten staan.' In 2015 bundelde Van der Does een aantal teksten in een boekje. Er zijn vijftig exemplaren gedrukt en zelf bewaarde hij er één. Het leukste lied staat volgens hem echter niet in de bundel: 'Dat was voor mijn Filipijnse vrouw toen we vijftig jaar getrouwd waren'... ⑥

Luister naar het lied over de Hoogstraat
op resource-online.nl

Studenten beginnen adviesbureau

Drie masterstudenten van de opleiding Landschapsarchitectuur en Ruimtelijke Planning hebben een adviesbureau opgericht om hun medestudenten aan nuttige werkervaring te helpen.

De bedoeling is dat ze met hun bureau, dat Studentenatelier heet, studenten koppelen aan opdrachtgevers. 'Voor studenten Landschapsarchitectuur is het lastig om in het vizier te komen van opdrachtgevers voor een advies of een visualisatie', vertellen initiatiefnemers Ruben Weggemans, Jeroen Schoonderbeek en Rob Stuijt.

De masterstudenten Landschapsarchitectuur hebben een praktijkgerichte studie, zeggen ze, maar het praktisch gedeelte laat te wensen over. Wie toch iets met zijn studie wil doen, schrijft zich in voor prijsvragen en wedstrijden voor landschapsonwerp. Dat kost veel tijd en moeite. 'Er is een ver-

gelijkbaar bureau op de campus maar dat focust zich op andere domeinen van WUR. Landschapsarchitectuur valt wat dat betreft in Wageningen een beetje buiten de boot. Toen dachten we, waarom gaan we dan niet zelf zo'n adviesbureau beginnen?' Hun website studentenatelier.nl is sinds eind augustus online.

Medestudenten hebben al interesse getoond, zegt Weggemans, toch zeker een stuk of vijftien. 'Natuurlijk kun je als student gaan werken in de horeca of vakken gaan vullen, maar als je iets met je studie kunt doen is dat veel leuker. Je werkt op niveau, krijgt goed betaald en kunt alvast je netwerk opbouwen.'

Het vinden van opdrachtgevers is ingewikkelder. Vanuit een kantoorje in StartHub bellen de drie dagelijks met potentiële opdrachtgevers, zoals gemeenten, waterschappen en provinciale overhe-

FOTO: GUY ACKERMANS

den. Inmiddels loopt er een project met Stichting Thuis Wageningen, waarin de Wageningse binnenstad centraal staat. 'Hier zijn zes studenten in twee groepen druk voor aan het werk.'

'Het is een hoop werk om je voet tussen de deur te krijgen', zegt Weggemans. 'Je belt er bij wijze

van spreken honderd, tien nemen de telefoon op en met eentje heb je een gesprek.' Mensen zijn wat huiverig om studenten in te huren, merken ze. 'Onze studieadviseur zei al dat het een project van lange adem is, maar als het lukt zouden we een waardevolle toevoeging kunnen zijn.' **LvdN**

DAGELIJKS VERS

Ontvang wekelijks de Resource nieuwsupdate. Vraag 'm aan via resource-online.nl

RESOURCE
Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

Wageningen **in'to** Languages
opens up new worlds

Schrijf je
nu in!

Start februari 2018

Taal-
cursussen
voor medewerkers

Cambridge courses
(Advanced) Speaking Skills
Professional/Scientific Writing in English
Basic & Hospitality English
Lecturing in English

'Succesvolle wetenschappers spreken hun talen'

www.wur.nl/into

Petitie: meer veganistisch eten

EIKELS (1)

Bonobo's hebben een voorkeur voor eikels. Niet die dingen die aan bomen hangen, maar asociale soortgenoten. Dat blijkt uit een ingenieuze gedragsstudie van onderzoekers van Duke University. Bonobo's kiezen daarbij stevast voor toename van de proeven asociaal gedragen. Daarmee onderscheiden de apen zich fundamenteel van mensen.

EIKELS (2)

Dat bonobo's de zijde van de eikel kiezen, heeft volgens de wetenschappers te maken met macht. De apen interpreteren asociaal gedrag als een teken van sociale status. En pestkoppen kun je maar beter te vriend houden. Dat mensen eikels juist mijden, ligt volgens de onderzoekers ten grondslag aan ons vermogen om samen te werken.

AH TOE...

Studenten vragen vaker een gunst, zoals een hoger cijfer of uitstel van een inleverdatum, aan vrouwelijke dan aan mannelijke hoogleraren. Dat blijkt uit een studie van de Eastern Washington University. Vrouwelijke hoogleraren worden daardoor meer belast dan mannen. Tegenover die ongelijke behandeling staan wel meer vriendschappelijke contacten met de studenten.

SOORTEN

Hoe politiek instabieler een land is, hoe meer de biodiversiteit er te lijden heeft. Dat verband legt onderzoek van de universiteit van Cambridge. De onderzoekers concentreerden zich hierbij op watervogels, omdat hun verspreidingsgebied het meest divers en bedreigd is. Slecht bestuur kost dus soorten. Zelfs natuurreservaten ontsnappen niet aan die correlatie.

Masterstudente Noortje Keurhorst wil dat er meer mogelijkheden komen om veganistisch te kunnen eten op de campus. Ze is een online petitie gestart.

In de petitie vraagt Keurhorst, die Environmental Sciences studeert, de universiteit om studenten minstens één veganistische warme maaltijd aan te bieden en een veganistische sandwich of wrap in alle kantines op de campus.

Keurhorst startte de petitie toen ze ontdekte dat de kantines in Forum, Orion en Leeuwenborch maar beperkt veganistische gerechten hebben. 'Ik volg een plant-gebaseerd dieet en moet vaak op de campus eten omdat ik in Rhenen woon en niet altijd mijn eigen maaltijden mee kan nemen. Ik vond het teleurstellend dat ik in de kantines van WUR eigenlijk alleen soep of salade kan eten.' Ze merkte dat veel andere mensen ook graag meer veganistische opties zouden zien. Keurhorst: 'Vegetarische

maaltijden zijn wel beschikbaar maar veganistische opties amper. Terwijl eten zo'n essentieel deel van het leven is. Dat ik niet in staat ben om overdag een redelijke maaltijd te krijgen, maakt het studentenleven voor mij een stuk minder prettig.'

In de petitie, die al meer dan driehonderd keer is ondertekend, vraagt Keurhorst WUR om te voldoen aan hun imago van de derde meest duurzame universiteit van de wereld: 'Je ecologische voetafdruk wordt door het volgen van een plant-gebaseerd dieet enorm gereduceerd. Meer veganistisch eten aanbieden is een kans voor de universiteit om een voorbeeld te zijn op het vlak van duurzame voeding.'

Eind januari wil Keurhorst graag 500 handtekeningen verzameld hebben. Daarna wil ze de petitie overhandigen aan de cateringmanagers en een vertegenwoordiger van WUR. 'De bedoeling van de petitie is om te laten zien dat er vraag

Noortje Keurhorst pleit voor veganistische maaltijden.

is naar meer veganistisch eten op de campus en om een gesprek te starten. Ik wil graag met de verantwoordelijke mensen samenwerken en oplossingen vinden.' De petitie kan getekend worden op <https://www.petitions24.com/morefood>. JS

Nieuwe studentenhuysvesting aan Marijkeweg

Aan de Marijkeweg in Wageningen komen naar verwachting 200 nieuwe studentenkamers. Er ontstaat ruimte voor nieuwbouw omdat de Vakschool Wageningen van het Rijn IJssel College vertrekt van deze locatie.

De Vakschool, te herkennen aan de grote koksmuts op de voorgevel, gaat uitbreiden aan de zuidkant van de Marijkeweg. Daardoor komt

het terrein aan de noordzijde begin 2019 vrij. Het Wageningse gemeentebestuur wil vergunning verlenen voor de sloop van het huidige gebouw, omdat het onwaarschijnlijk is dat er potentiële kopers zijn voor dit gebouw. Sloop opent de weg voor een nieuw studentencomplex op de hoek van de Marijkeweg. Wel stelt de gemeente als voorwaarde dat er een oplossing komt voor de aanzwellende stroom fiet-

sers die dagelijks van de studentencomplexen aan de Marijkeweg en Haarweg naar de campus fietst. De vele fietsers blokkeren 's ochtends en aan het eind van de middag het autoverkeer op de rotonde Marijkeweg/Kortenoord Allee. Dat probleem wordt alleen maar groter met de nieuwbouw voor studenten op de hoek van deze rotonde, verwacht de gemeente. AS

Dit gebouw van de Vakschool mag worden gesloopt.

Online studiepunten halen wordt makkelijker

Wageningse studenten kunnen voortaan eenvoudig studiepunten verdienen met het volgen van online vakken in het buitenland. Samen met de universiteiten van Delft en Leiden en zes buitenlandse instellingen maakt de universiteit uitwisseling gemakkelijker.

De TU Delft biedt al jaren *massive online open courses* (MOOC's) aan en begon vorig jaar een proef met zes andere universiteiten. Hun studenten konden daardoor 'virtueel uitwisselen' en bij alle zeven instellingen studiepunten behalen. Voorheen konden er wel online vakken gevolgd worden aan een buitenlandse universiteit, maar voor het tentamen moest nog wel het vliegtuig gepakt worden.

De proef was succesvol en ook de universiteiten van Wageningen en Leiden gaan nu meedoen. Volgens vicevoorzitter Anka Mulder van de TU Delft kennen de universiteiten elkaar goed en vertrouwen ze erop dat hun cursussen van hoog niveau zijn. Vanaf januari 2018 kunnen studenten een online cursus van hun eigen universiteit of van een van de part-

ners volgen. Daardoor neemt het aanbod van keuzevakken enorm toe.

Naast de drie Nederlandse universiteiten gaat het om Hong Kong University of Science and Technology, Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (Zwitserland), de Amerikaanse Rice University en drie Australische universiteiten: de National University en de universiteiten van Queensland en Adelaide.

Omdat studenten met online colleges geen duizenden euro's kwijt zijn aan vliegtickets en woonruimte in een ver land, wordt de drempel voor uitwisseling lager, zeggen de universiteiten. Wie vanwege tijd- of geldgebrek niet aan een gewone 'exchange' kan deelnemen, heeft nu toch de mogelijkheid om in het buitenland te studeren. 'Als je dolgraag college wilt volgen van een bepaalde professor in het buitenland, moest je eerst gelijk voor drie maanden of een halfjaar ergens anders gaan wonen. Nu zet je gewoon je laptop aan,' aldus WUR-woordvoerder Simon Vink.

Voor de tentamens is nog geen futuristische oplossing gevonden: die maken studen-

FOTO: SHUTTERSTOCK

ten gewoon in een zaaltje van hun eigen universiteit, onder toezicht van een surveillant. De docent van de instelling waar studenten het vak volgen, kijkt het tentamen na en stuurt het cijfer naar de universiteit van de student. **HOP**

ONDERTUSSEN IN... RUSLAND

'Verbijsterd over de media'

Mogelijke inmenging van het Kremlin in de Amerikaanse verkiezing, de Baltische staten vrezen militaire inval en Poetin houdt dictator Assad aan de macht. Het beeld van het Russische regime in de westerse media is vaak negatief. Aleksei, Russische student in Wageningen, voelt zich daar soms oncomfortabel bij. Bovendien is hij verbijsterd over het grote contrast tussen Russische en westerse media.

'Er is inderdaad regelmatig nieuws over Rusland, en jammer genoeg is dat zelden positief. Toch zijn beschuldigingen, zoals van Russische hackers, niet altijd direct te herleiden naar de Russische regering. Ook kan een normale Russische burger niet echt verantwoordelijk worden gehouden voor het gedoe in de wereldwijde politiek. Daarom voel ik de aantijgingen niet echt als een last. Hier in Wageningen voel ik mij vrij om te denken en te zeggen wat ik wil. Natuurlijk maken studenten regelmatig grappen over Rusland. Die zijn wisselend van kwaliteit. Ik sta open om te

praten over zaken als de situatie in Oekraïne, maar het is sociaal ongemakkelijk als het onderwerp alleen verpakt wordt in een flauwe grap.

Aleksei Gerasimov is masterstudent Earth and Environment uit Rusland.

FOTO: SUN SHINE / SHUTTERSTOCK.COM

Ik verbaas me vaak over de uiteenlopende berichtgeving. In de Nederlandse media wordt bijvoorbeeld gezegd dat de Krim een geannexeerd deel van Oekraïne is. In de Russische media wordt het juist beschreven als een herenigd deel van Rusland.

Een recenter voorbeeld gaat over demonstraties in Iran. Veel Russische media benadrukken dat de mensen protesteren tegen inmenging van de VS, Israël en Saudi-Arabië. Tegelijkertijd zie ik in de Westerse media dat de mensen zich zouden verzetten tegen de dictatuur. Op basis van de belangen van hun land, geven Russische en Westerse media een tegenovergesteld beeld van de gebeurtenissen. Als mijn medestudenten voortaan met me willen praten of discussieren over het nieuws, ze vooral moeten vragen hoe een bepaalde situatie in de Russische media beschreven is.' **TF**

OP DE CAMPUS

In de kerstvakantie is de campus vrijwel uitgestorven. De meeste studenten genieten van hun vrijheid, maar Laura Pol (23) is te vinden in Forum.

Laura was voor haar masterthesis naar Rwanda om data te verzamelen, en was vorige week teruggekomen om vol goede moed aan de slag te gaan. Ze vond eigenlijk alleen maar uit dat vrijwel al haar vrienden vrij hadden. Desondanks gaat ze toch aan de slag met haar thesis. 'Alle tijd die ik nu vrij neem, mis ik straks aan het einde van mijn thesis. Thuis zit ik toch niets te doen.'

Naar Rwanda gaan beviel Laura wel. 'Het was er lekker warm' zei ze lachend. 'Daarnaast is de werkervaring in een andere cultuur heel interessant. Door die reis naar het buitenland kwam ik uit mijn comfortzone, waardoor ik ging waarderen wat belangrijk voor me is.' Zo ontdekte Laura dat mensen belangrijk voor haar zijn. Niet alleen vrienden en familie maar juist ook mensen in het algemeen. 'Met mensen kunnen praten en ze begrijpen is heel

waardevol voor me.' Op straat vroegen mensen haar vaak om geld. Ze kon dan niet doorvragen naar hun achtergrond en situatie omdat ze

'Ik had helemaal niet door dat het vakantie was'

niet goed genoeg Rwandees sprak. Haar beheersing van de taal was dus een sociale belemmering, maar gelukkig sprak ze genoeg woorden Rwandees om haar thesisdata te kunnen verzamelen.

Na deze thesis is Laura nog niet klaar, want ze doet twee masters en gaat dus ook twee keer een thesis schrijven. Ze studeert naast Internationale Ontwikkelingsstudies ook Internationaal Land- en Waterbeheer. 'Ik wil nu wel een beetje gaan opschieten. Ik studeer al 6 jaar. Dat is niet superlang maar het

lijkt me wel leuk om eens een keertje klaar te zijn.'

Hoe ze na haar thesis verder gaat, weet ze nog niet goed. 'Meestal denk ik niet zo goed na over wat ik allemaal ga doen. Ik doe op gevoel wat ik leuk vind en doordenk mijn keuzes pas als ik ze moet maken. Meestal komt alles dan op zijn pootjes terecht.' **AvdH**

FOTO: ANNIE VAN DER HEIJDEN

FEESTEN

Zin in een feestje? Wageningen Uitgaans Promotie wijst de weg. Zie ook www.wageningenup.nl.

KSV FRANCISCUS – TRINITY HUMANITY: MAANLANDING

Donderdag 11 januari van 23:00 tot 05:00

Kom deze avond genieten van maanmannetjes en het universum.

Childsplay! treedt op en je kan dansen op een verlichte dansvloer! Ga zo hard als een raket, want the sky is the limit.

CAFÉ LOBURG - SUNDAY SALSA

Zondag 14 januari van 16:00 tot 19:00

Veel studenten zijn zondag nog bij hun ouders. Maar mocht je toch in Wageningen zijn en een keer niet op de bank willen hangen op zondagmiddag, kom dan naar Sunday Salsa. Waan je even in Zuid-Amerika, met Latijnse beats en deze energieke dans.

WAGENINGEN - AFFLIGEM BLUESROUTE WAGENINGEN

Vrijdag 19 januari t/m zondag 21 januari

De beste bluesbands komen optreden in Wageningen. In elke kroeg een andere band, iedere avond een gevuld programma. De moeite waard om voor in Wageningen te blijven. Meer info vind je op bluesroutewageningen.nl. **AvdH**

FOTO: GUY ACKERMANS

Oudere jongeren vermaken zich op de dansvloer van de Wilde Wereld tijdens het Top 2000-dansfeest van OGDD (Onze Generatie Draait Door) op zaterdag 30 december.

Wageningse masterstudenten gaan voor hun stage en thesis de hele wereld over. Ze maken kennis met de praktijk en andere culturen. Hier vertellen ze over hun avonturen.

Hockey op de fiets

'In Melbourne doe ik onderzoek naar de parasieten die malaria veroorzaken. Ik kwam op dit project doordat mijn moeder me wees op een vriendin van haar in Melbourne, professor Leann Tilley. Haar onderzoek klonk heel interessant en uiteindelijk heb ik haar een mail gestuurd met de vraag of ik een onderzoeksproject zou mogen doen. Ze reageerde erg enthousiast. Een jaar later zit ik hier, in Melbourne.

In mijn project kweek ik malariaparasieten om gametocyten te krijgen. Dit is de seksuele levensfase van de parasiet. In deze fase kunnen ze door mariamuggen worden opgenomen wat leidt tot verdere verspreiding. Om dit stadium te bereiken gaan ze een ontwikkeling door waarbij ze van een ronde en flexibele vorm naar langwerpig en rigide gaan. Ik kijk specifiek naar de vormverandering van de celkern. Aangezien gametocyten cruciaal zijn voor de overdracht van malaria, zou meer inzicht in de ontwikkeling kunnen helpen in het ontwikkelen van strategieën om de overdracht van malariaparasieten te stoppen.

TISSUE CULTURE

Werken met malariaparasieten kan best intensief zijn. De parasieten groeien in rode bloedcellen en krijgen groeimedium om ze van nutriënten te voorzien. Het in stand houden van de parasieten noemen we *tissue culture*. Die cultures moeten regelmatig gesplitst worden om te zorgen dat het aantal parasieten niet te hoog wordt. Het beste is om ze elke dag nieuw medium te geven, dus ook in het weekend kom ik minstens één dag langs. Meestal ben ik in de ochtend met tissue culture bezig en in de middag met experimenten, zoals het maken van microscopiepreparaten. Ook is het werken met parasieten niet zonder gevaar. We werken in flow cabinets, dragen speciale labjassen en werken met veel ethanol en bleek. Werken met scherpe voorwerpen is uit den boze, zodat er in principe geen besmetting kan plaatsvinden.

Hier werken in het lab is redelijk vergelijkbaar met Nederland. Hoewel veel mensen hier ook in het weekend komen en tot laat doorwerken. Daar ben ik zelf niet zo van. Wat me vooral opvalt aan Australië is dat het een heel bureaucratisch land is. Alles moet volgens regels en formuliertjes. In mijn eerste week ben ik alleen maar bezig geweest met papierwerk, verplichte introducties en online trainingen. Tegelijkertijd lopen ze hier in sommige opzichten achter. Toen ik aankwam was er bijvoorbeeld een referendum gaande over het wel of niet legaliseren van het homohuwelijk. In Nederland voelt dat zo vanzelfsprekend. Het was voor mij best gek toen ik me realiseerde dat dat hier helemaal niet zo is. Veel mensen buiten de steden zijn zelfs nog steeds tegen het homohuwelijk.

FIETSPOLO

Melbourne is veel groter dan Wageningen; er is altijd wat te doen en voor iedereen is er wel een vereniging of clubje te vinden. Zelf ben ik begonnen met fietsspolo, een soort hockey op de fiets. Drie collega's van mij spelen het vaak en vroegen of ik meeding. Ondertussen train ik elke week en heb ik inmiddels meegedaan aan een toernooi. Daarnaast breng ik veel tijd door met wandklimmen. Tijdens de feestdagen bleef ik in Australië. Ik vierde kerst en nieuwjaar samen met andere internationale studenten. Voor mij geen dus geen Hollandse winter maar wel een paar surflessen!' **RCN**

HET ECHTE WERK

Wie? Imie Nieuwland masterstudent Biology
Wat? Stage malariaonderzoek
Waar? University of Melbourne

Lees alle interviews terug op resource-online.nl

**Science Cafe
Wageningen**
www.sciencecafe.wageningen.nl

The Biological Clock

Dr. Ir. Sander van der Krol - Wageningen University
- plant rhythms
Prof. dr. Marcel Visser - NIOO KNAW
- seasonal timing of birds

Thursday, January 18th
19:45 - Live music
20:15 - Science
Café Loburg
FREE ENTRANCE

Music by: Troubadgroove

Sponsored by: **RESOURCE**

MCB-51403: Capita Selecta Commodity Futures & Options

Always wondered about what is happening at the trading floor of exchanges like the ones in Amsterdam, London and Chicago? Wondered about how (agribusiness) companies manage their risks using commodity futures and options? Wondered about how it would be if you were trading commodity futures in Amsterdam, Frankfurt and Paris?

The *Marketing & Consumer Behavior Group* organizes a unique course that will introduce students to commodity futures and options markets. Students will develop an understanding of the markets and how they work, gain knowledge about the theory behind futures and options markets, identify their economic functions, and develop an analytical capability to evaluate their economic usefulness. This course is taught by Professor Joost M.E. Pennings (*Marketing & Consumer Behavior Group*, Wageningen University). There are only 40 seats available. If you are interested in taking this course (3 Credits) please register with Ellen Vossen at MCB (room 5029, De Leeuwenborch, e-mail: Ellen.Vossen@wur.nl, tel. 0317-483385). You can also pick up the materials here. Lecturers are on Fridays in period 5.

In memoriam

GERDA VAN ENGELENHOVEN

Woensdag 3 januari jl. is onze collega Gerda van Engelenhoven overleden. Gerda is slechts 50 jaar oud ge-

worden. Ondanks dat we bij Unifarm wisten dat het slecht met haar ging, zijn we erg geschrokken van haar overlijden en zullen we haar missen. In het najaar van 2014 werd bij Gerda kanker geconstateerd. Vol vertrouwen zocht ze naar oplossingen om haar ziekte te overwinnen. Ze was er volledig van overtuigd dat dit haar ging lukken. In het voorjaar van 2017 wilde ze weer beginnen met wat werken, maar de vermoeidheid maakte dat praktisch onmogelijk. Ze besloot al haar energie te stoppen in het herstel. Af en toe kwam ze langs, waarbij voor ons duidelijk was dat ondanks haar optimisme dit een hele zware strijd voor haar was.

Gerda begon haar werkzaamheden in 1985 op de proeftuin van de Plantenziektenkundige Dienst. In 1987 kwam ze in dienst van het RIVRO als proeftuinmedewerkster op Nergena. Vanaf 1995 ging Gerda werken op de proeftuin de Santacker in Elst in het fruitonderzoek. En vanaf 2003 was het kassencomplex op Kortenoord haar thuisbasis. Ze groeide steeds meer in de verzorging van de aardappelteelt en dat werd ook haar belangrijkste activiteit op de nieuwe locatie Radix Serre.

Gerda was zeer betrokken bij haar werk. Ze had een uitgesproken mening over haar werkzaamheden en vulde die ook op haar eigen manier in. Gerda moest je vooral haar eigen gang laten gaan, dan kwam het allemaal goed. De klanten waren zeer tevreden over de kwaliteit van haar planten, maar complimenten hierover wilde ze niet. Haar antwoord was altijd: 'De planten geven mij de complimenten'. We zullen haar opgewekte karakter missen, ook in de kantine waar ze vaak verrassend uit de hoek kon komen. Wij wensen haar man Rinus en overige familie heel veel sterkte.

André Maassen en Dolf Straathof
Unifarm

BERTHA KOOPMANSCHAP-MEMELINK

Op vrijdag 5 januari 2018 is Bertha Koopmanschap overleden. Bertha werkte als senior ana-

list bij de Leerstoelgroep Erfelijkheidsleer toen in augustus 2015 kanker bij haar werd geconstateerd. Bertha is 62 jaar geworden. Bertha begon in 1979 als analist aan de Landbouwhogeschool bij de vakgroep Entomologie. In 2001 maakte zij de overstap naar het Laboratorium voor Erfelijkheidsleer omdat ze daar de gelegenheid kreeg een nieuw molecuulair laboratorium op te zetten en nieuwe onderzoeksuitdagingen vond. In beide groepen heeft Bertha al die jaren uitstekend werk verricht voor zowel onderwijs als onderzoek. Bertha was een steunpilaar en tegelijkertijd ook het cement van onze leerstoelgroep. Ze bezat een uitzonderlijk verantwoordelijkheidsgevoel en heeft zichzelf vaak weggecijferd voor het belang van anderen en de groep als geheel. Ze laat een indrukwekkende stapel labjournaals achter. Deze bevatten een schat aan informatie waar wij blijvend uit kunnen putten. De mooiste getuigenis van Bertha's belang en kracht is de impliciete en expliciete waardering die zij heeft gekregen van hen die hun onderzoek hebben gedaan in de groep. In het dankwoord van bijna elke BSc-, MSc- of PhD-thesis werd haar bijdrage aan het onderzoek geprezen.

Voor allen was Bertha een zeer gewaardeerd collega, voor velen ook een vriendin. Onze gedachten gaan uit naar haar echtgenoot, hun twee zonen en de rest van haar familie. Laten we Bertha herdenken als de getalenteerde en gemotiveerde analist die ze was. Maar vooral, laten we Bertha herdenken als de toegewijde en liefdevolle vrouw die ze was. De komende weken, maanden zullen moeilijk zijn. Ik hoop dat we steun bij elkaar kunnen vinden om dit grote verlies te dragen.

Namens al haar collega's,
Bas Zwaan
Laboratorium voor Erfelijkheidsleer

mededelingen

STICHTING LENS ZOEKT SPELERS

Bij Stichting Lens maken amateur-theatermakers o.l.v. professionals theaterproducties. Ze worden betrokken bij alle facetten van het proces (tekst, regie, decor, techniek). Er is nog ruimte voor enkele spelers in de productie die op maandag 22 januari van start gaat: 'Verhalen die verteld moeten worden'. Wordt er in deze tijd van haastige multimedia nog echt naar elkaar geluisterd? Op basis van vragen als 'wat doet er nou echt toe?' en 'welk verhaal zou jij willen vertellen als je een podium kreeg?' ga je met docent/regisseur/schrijfter Anna van Diepen de zoektocht aan. Met een fysieke, vertellende voorstelling in juni als eindresultaat. Meer info en aanmelding: www.stichtinglens.nl.

APPLICATIONS FOR THE PHILIPS INNOVATION AWARD ARE OPEN

The Phillips Innovation award is the largest student-entrepreneur award in the Netherlands. Will you be the next student entrepreneur of the Netherlands? Take part in the Philips Innovation Award to get a chance to win €50,000. The award is organized for students, by students. By participating you will get personal feedback, practise important skills, receive coaching and build a network. Want to participate? Upload your business plan before 29 January at bit.ly/2A4QJga.

STUDENTE GEZOCHT VOOR HET LEREN LEZEN EN SCHRIJVEN IN DE ARABISCH TAAL

Gepensioneerde dame zoekt vrouwelijke student die haar bijstaat in het leren lezen en schrijven van het Arabisch. Het is geen probleem als de studente Engels spreekt. Vergoeding in overleg. Contact: 0317-416517 (eventueel de voicemail inspreken).

agenda

donderdag 11 t/m woensdag 24 januari

FILMS VOOR STUDENTEN

Jane: een intiem eerbetoon aan Jane Goodall, biologe van het sociale leven van chimpansees. *Thelma*: van religieus platteland naar Oslo, over zelfacceptatie en liefde. *Visages Vil-*

lages: op zoek naar de Fransman met Agnes Varda en fotograffitkunstenaar JR. *Le Mépris*: de provocatieve existentialistische klassieker van Jean-Luc Godard. *Sweet Country*: kritische Australische western en karakterstudie over Aboriginal versus blanke man. €6,50/€5. Locatie: Wilhelmaweg 3A, Wageningen.

MOVIE-W.NL

zaterdag 13, 14, 20 en 21 januari: 15.00

STICHTING LENS SPEELT DE NIEUWE PRODUCTIE: 'HERT'

In deze productie brengen zeven volwassenen en vier kinderen in fraai samenspel een eigen, niet-zoete bewerking van Bambi. Vol muziek, film, dans en veel spel. Een familievoorstelling, geschikt voor iedereen vanaf 8 jaar, over kiezen tussen angstig op je eiland blijven zitten of als een darter hert op avontuur gaan. Entree € 10 (€8 studenten, kinderen). Locatie: Theaterzaal De Wilde Wereld, Burgstr. 1, Wageningen. Reserveren via www.stichtinglens.nl.

zondag 14 januari, 15.00 uur
ZONDAGUNIVERSITEIT IN DE BBLTHK

Op drie zondagmiddagen geven wetenschappers van de WUR een college over onderwerpen die dicht op de huid zitten van de 'gewone' burger. Als eerste vertelt hoogleraar Bram Buscher (Sociology of Development and Change Group) over 'Natuurlijk kapitaal en andere sprookjes: wat zijn realistische wegen om het milieu te redden?' Een van de meest prominente oplossingen is het idee van 'natuurlijk kapitaal' als zijnde de wereldwijde voorraad natuurlijke hulpbronnen. Door dit vervolgens gelijk te stellen aan en te balanceren met andere vormen van (financieel, menselijk, materieel) kapitaal, kunnen we zowel een circulaire economie als verdere groei bevorderen. Er is echter één probleem: net als bij andere sprookjes kan dit niet werken in de echte wereld. Locatie: bblthk (bibliotheek Wageningen), Stationsstraat 2. BBLTHK.NL

Thursday, 18 January, 12:30-13:20
LUNCH WORKSHOP WAGENINGEN WRITING LAB 'PLAN FOR SUCCESS'
How do you start on your writing assignment in an effective way? That's

the question we aim to address during this workshop. We will provide you with the theory behind the writing process and guide you in applying this theory to your own assignment. Don't forget to bring your assignment! Be on time, as participant numbers are limited to 20. Free admission. Venue: CO106 Forum. Info: info.wageningenwritinglab@wur.nl.

vrijdag 19 januari, vanaf 15.00
VWI – NIEUWJAARSBORREL

Met het VWI bestuur werpen we onder het genot van een hapje en drankje een blik op het komende jaar en kijken we terug op de positieve ontwikkelingen van het afgelopen jaar. We sluiten af met een netwerkbordel. Introducees zijn van harte welkom. Locatie: THUIS, Stationsstraat 32, Wageningen. Aanmelden via: vwi-netwerk.nl.

Thursday January 25, 12:30-13:20
LUNCH WORKSHOP WAGENINGEN WRITING LAB 'OPTIMIZE YOUR PERSONAL WRITING STYLE'

In this workshop, you'll discover your personal writing style and how to approach the writing process. You will learn about typical pitfalls and how to avoid them. We will set to work practising some techniques that will help you to make your writing style a strength in current and future writing assignments. Be on time, as participant numbers are limited to 20. Free admission. Venue: CO106 Forum. Info: info.wageningenwritinglab@wur.nl.

6 February
WUR CAREER DAY

Student Career Services is organizing the third Career Day. This day is a good opportunity for orientation and meeting companies, and you might even have an interview or a lunch with an employer. About 64 organisations are joining the Career Day. We have a fair, workshops, presentations etc. Registration is open at wur.nl/careerday. Deadline 28 January. Free of charge. Location: Orion building.

Deadline indienen: één week voor verschijningsdatum (max. 75 woorden). Mail: resource@wur.nl

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen University & Research. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres

Droevendaalsesteeg 4,
6708 PB Wageningen
(Atlas, gebouw 104, bode 31).
Postbus 409 6700 AK Wageningen.
Secretariaat: Thea Kuijpers,
resource@wur.nl, 0317 484020
Website: www.resource-online.nl.
ISSN 1389-7756

Redactie

- Edwin van Laar (hoofdredacteur)
edwin.vanlaar@wur.nl, 0317 482997
- Lieke de Kwant (eindredacteur)
lieke.dekwant@wur.nl, 0317 485320
- Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie)
roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs)
linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Tessa Louwerens (dier, voeding),
tessa.louwerens@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie)
albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Aan Resource werken mee

Guy Ackermans, Sam van Beljouw, Annie Berendsen, Alexandra Branderhorst, Evelien Castrop, Cathy Chen, Susie Day, Teun Fiers, Marijn Flipse, Stijn van Gils, Aart-Jan van de Glind, Clare McGregor, Anne van der Heijden, Yvonne de Hilster, Hoger Onderwijs Persbureau, Lotje Hogerzeil, Anja Janssen, Liza van Kapel, Echica van Kelle, Helena Ligthert, Piotr Kukla, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Rik Nijland, Madhura Rao, Manon Römken, Henk van Ruitenbeek, Julia Schäfer, Eva van Schijndel, Joris Tielens, Pascal Tieman, Didi de Vries, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester

Vormgeving

Geert-Jan Bruins, Paul Gerlach

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745,
m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl,
0317 484020

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen University & Research

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEK

An amazingly warm welcome

My friend Joe and I arrived from France in May. We had sub-rented a room through Facebook, only to find out that it was a scam. Somebody took our money – 1200 euros – and the apartment we rented didn't exist. Immediately though, somebody from WUR let us stay in his apartment although he wasn't even home.

It gets better though: the very next day, my friend agreed to meet a girl at the church, who could rent us a room. Since he is a Christian, he went to mass. Being agnostic, I didn't. When I joined Joe at the church after mass, the priest invited us to stay for dinner. And after dinner, he even offered us two rooms at the church! I declined at first because I felt I shouldn't benefit from the church as I am not a Christian. But the priest immediately told me that he would be a very bad Christian if he refused to host me over something as trivial as religion. So we seized the opportunity and stayed at the church for three months for a very low rent.

Joe and I shared some wonderful moments with the priest: delicious meals, French wine and trips around the Netherlands. Every single Dutch person that we met during our three months here was amazingly nice and friendly, but the priest from the church topped them all. (Please note though that he only offers the rooms to those in great need – please look for an apartment elsewhere before going to him!) **📍 Clement Risso, a French Master's student of Bioinformatics who did an internship in Wageningen**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euro and Dutch candy.

[NL]

WARM WELKOM

Clement en Joe uit Frankrijk hadden via Facebook al een appartement gehuurd in Wageningen. Althans, dat dachten ze. De woning bestond echter niet en hun geld was verdwenen. Terwijl ze tijdelijk in het huis van een WUR-medewerker verbleven, ontmoetten ze een priester die hen twee kamers in de kerk aanbood. Clement – een agnost – aarzelde. Maar de priester verzekerde hem dat hij een slechte christen zou zijn als hij vanwege zoiets triviaals als religie iemand onderdak zou weigeren. De twee Fransmannen hadden een geweldige tijd in Nederland. 'Iedereen die we ontmoetten was aardig, maar de priester spande de kroon.'